

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 10C/164/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5611206045
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Uličná
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2015:5611206045.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou JUDr. Evou Uličnou v právnej veci žalobcu O. Z., D.. X. XXXX, H. N. A. Z.. XX, A., U. F., zastúpeného splnomocneným zástupcom Erben & Erben, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Nám. SNP 22, IČO: 35 724 111, proti žalovaným: 1) Tatry mountain resorts, a. s., so sídlom Demänovská Dolina 72, Liptovský Mikuláš, IČO: 31 560 636, právne zastúpený JUDr. Barborou Miškovou Kubošiovou, advokátkou so sídlom v Poprade, Košická 2624/32 a 2) Jánovi Gallikovi, miesto podnikania Tatranská 745/29, Lendak, IČO: 407 23 526, právne zastúpený Mgr. Evou Žákovou, advokátkou so sídlom v Poprade, Okružná 63, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného 1./ Kooperativa poisťovňa, a. s. Vienna Insurance group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441 a vedľajšieho účastníka na strane žalovaného 2./ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody na zdraví, takto

rozhodol:

Žalovaný 1) je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 61.903,26 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej časti a voči žalovanému 2) sa žaloba z a m i e t a .

Konanie o zaplatenie bolestného vo výške 3.898,60 eura a o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.817,60 eura, s a z a s t a v u j e .

O trovách konania a trovách štátu bude rozhodnuté samostatným uznesením, do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou, doručenu Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 7. 7. 2011, sa žalobca domáhal voči žalovaným 1) a 2), spoločne a nerozdielne, náhrady škody na zdraví v sume 22.702,20 eura z titulu náhrady za spôsobenú bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, zvýšenej o 50 %, určenej podľa znaleckého posudku, ako aj náhrady trov konania. V žalobe uviedol, že s rodičmi prišiel na územie Slovenskej republiky na dovolenku v júli 2009. Dňa 10. 7. 2009 si spolu so svojím otcom a bratmi kúpili v Tatranskej Lomnici lístky na lanovku a na letné atrakcie (kolobežky a stanley ridery) a vyšli lanovkou na medzistanicu Štart. Po príchode predložil jeho otec zamestnancom právneho predchodcu žalovaného I) zakúpené lístky a zamestnanci ich poučili o správaní sa počas spúšťania zo stanice Štart. Od zamestnancov prevzali kolobežky, stanley ridery a ochranné prostriedky. Na cestu sa pustili potom, ako ich zamestnanec, pracujúci na hornom konci trate, pustil. Na spodnom konci trate stál žalovaný 1) poverený pracovník (tzv. regulovčik), ktorého povinnosťou bolo zabrániť nepovolenému vjazdu motorových vozidiel v čase, keď sa na trati spúšťali dovolenkári na kolobežkách a iných atrakciách. Pred spodným vjazdom na trať bola rampa, ktorú ovládal regulovčik, a ktorá musela byť spustená, aby sa tak znemožnilo nekontrolovanému vjazdu áut v čase, keď sa spúšťali po trati.

Komunikácia prebiehala formou vysieláčiek. Po prvej jazde opäť išli na lanovku na medzistanicu Štart, odkiaľ sa spustili, po dovolení a pokynoch zamestnancov žalovaného 1). Jeho otec išiel prvý, ale musel jazdu spomaliť a prispôbiť najmladšiemu synovi, takže prvý jazdil on. Otec pokračoval v jazde za ním, pričom ho náhle zbadal ležať v kaluži krvi bez známkov života. Pred ním stálo osobné motorové vozidlo zn. Citroen Xsara, ev. č. KK 846-AN, žalovaného 2). Neskôr sa jeho otec dozvedel, že rampa bola dňa 10. 7. 2009 nefunkčná. Následne prišla zdravotná služba a odviezla ho do nemocnice v Poprade. Pred nehodou dodržali všetky pravidlá prevádzkového poriadku pre zjazd horských kolobežiek. Počas prejazdu mala byť trať voľná a nemalo sa na nej nachádzať žiadne osobné motorové vozidlo. Žalovaný 1) uzavrel dňa 18. 8. 2008 dohodu č. 9/N/2008 o užívaní prístupovej komunikácie so Štátnymi lesmi Tatranského národného parku, ako poskytovateľom, v zmysle ktorej mal právo užívať cestu na letné športové aktivity v mesiacoch jún až september. Z interného pokynu žalovaného 1) pre pracovníkov Fun parku vyplýva, že keď je cesta v prevádzke, musí byť uzavretá rampou počas celej doby prevádzky a na rampe má byť tabuľka s označením STOP. Regulovčiaci sú oprávnení pustiť na trať iba auto s povolením Štátnych lesov TANAP-u a výlučne v čase, keď sa na trati nenachádza žiaden klient. Pri nehode utrpel veľmi ťažké zranenia, v dôsledku ktorých bol hospitalizovaný v nemocnici v Košiciach na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny od 10. 7. 2009 do 14. 7. 2009, od 14. 7. 2009 do 24. 7. 2009 bol hospitalizovaný v Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach. Pri nehode utrpel mozgovolebečné poranenie - krvácanie po tvrdý obal mozgu vľavo, opuch mozgu obojstranne, zlomeninu lebky v oblasti spánkovej kosti vľavo, krvácanie pod pavúčnicu vľavo, zlomeninu čeľuste a tvárových kostí III. stupňa, poruchu spojenia tvárovej a lebečnej kosti, zlomeninu tela sánky vľavo, vyklbenie zuba č. 11, centrálné roztrhanie pečene III. stupňa, pomliaždenie hrudníka, pomliaždenie pľúc obojstranne s úrazovým vdychnutím potravy do pľúc, pomliaždenie a odreniny v pravej bedrovej oblasti, pomliaždenie a odreniny ľavého stehna, pomliaždenie a odreniny pravého predkolenia, pomliaždenie a odreniny ľavého členka, pomliaždenie a odreniny ľavej päty, pomliaždenie a odreniny ľavej ruky, pomliaždenie a odreniny pravej ruky. Na Slovensku bol viackrát operovaný v oblasti hlavy a raz v oblasti brušnej dutiny. Bola mu odstránená časť kosti lebky vľavo a do oblasti čelového laloka vpravo zavedený snímač vnútromozgového tlaku. Vykonaná bola plastika tvrdého obalu mozgu vľavo a zavedený brušný drén. Následne bol letecky preložený do Litvy do Univerzitnej nemocnice v Kaunase, na oddelenie akútnej a intenzívnej medicíny, kde bol viackrát operovaný. Bola mu prevedená kranioplastika. Následne bol preložený do Detského sanatória v Palange na rehabilitácie. Dňa 14. 10. 2009 bol opäť prijatý na detské neurochirurgické oddelenie. Mal značné výpadky pamäti a poruchy sústredenosti. Následne bol opäť operovaný na oddelení tvárovej chirurgie. V apríli 2010 bol hospitalizovaný pre druhú kranioplastiku na pediatrickom neurochirurgickom oddelení. Podľa záverov lekárov z Univerzitnej nemocnice v Kaunase je invalidný. Stupeň invalidity mu zabraňuje angažovať sa v zárobkových činnostiach a aktivitách, s veľkou pravdepodobnosťou počas celého jeho života. Dňa 4. 4. 2011 vydalo Ministerstvo sociálnej istoty a práce Litovskej republiky potvrdenie o jeho invalidite. V dôsledku utrpených zranení došlo u neho k trvalým estetickým, kozmetickým aj funkčným zmenám, ktoré sú viditeľné aj voľným okom. Pred nehodou bol aktívny tanečník v športovo-tanečnej skupine, chodieval na tanečné súťaže a dosahoval vynikajúce výsledky. V dôsledku nehody sa rapídne zhoršili jeho schopnosti učiť a koncentrovať sa, bol nútený opustiť tanečnú školu. Pred nehodou dosahoval vynikajúce výsledky v základnej škole, po nehode dosahuje už len dostačujúce výsledky, nakoľko má veľké problémy s koncentráciou, má poruchu sústredenosti, trpí bolesťami hlavy a má veľké ťažkosti najmä so zapamätávaním si definícií. Znaleckým posudkom číslo 16/2009 zo dňa 2. 9. 2009, vypracovaným O. O. U., bolo stanovené bodové ohodnotenie bolestného na 1570 bodov, čo pri cene bodu 14,46 eura za rok 2009 činí 22.702,20 eura. Uvedené ohodnotenie však nezohľadňuje aj následnú liečbu a operácie, ktoré musel podstúpiť. Navrhol, aby súd nariadil vypracovanie znaleckého posudku o bolestnom, ktorý by zohľadňoval následnú liečbu a zároveň znaleckého posudku na sťaženie spoločenského uplatnenia. Navrhol, aby náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia bola zvýšená o 50 %. Zo strany žalovaného 1) došlo k porušeniu právnych povinností, keďže nezabezpečil bezproblémový prejazd kolobežkárov počas zjazdu na trati. Porušil tým povinnosť ustanovenú v § 415 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 1) je právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Tatranské lanové dráhy a. s., ktorá zanikla ku dňu 1. 5. 2010. Žalovaný 2) sa dostatočne nevenoval riadeniu motorového vozidla, v dôsledku čoho nedokázal včas zabrániť zrážke. Žalovaný 2) cestu poznal, nakoľko ju používal denne pri plnení svojich pracovných povinností, poznal aj režim, ktorý platil na trati.

Podaním, doručeným súdu dňa 12. 6. 2012 (faxom), doplneným predložením originálu dňa 15. 6. 2012, žalobca navrhol uložiť žalovaným, spoločne a nerozdielne, povinnosť zaplatiť mu sumu 22.702,20 eura z titulu náhrady za spôsobenú bolesť, sumu vo výške určenej podľa znaleckého posudku z titulu náhrady

za spôsobenú bolesť spojenú s následnou liečbou a zmenou jeho zdravotného stavu od vypracovania znaleckého posudku zo dňa 2. 9. 2009, ako aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, zvýšenú o 50 %.

V doplnení žaloby, doručenom súdu dňa 16. 3. 2015, žalobca navrhol, na základe vykonaného znaleckého dokazovania, uložiť žalovaným povinnosť, spoločne a nerozdielne, zaplatiť sumu vo výške 79.268,80 eura, pozostávajúcu z náhrady za bolesť vo výške 31.806,40 eura a náhrady za sťaženie spoločného uplatnenia vo výške 47.462,40 eura. V podaní uviedol, že výšku bodového ohodnotenia za bolestné znalec určil na 1930 bodov a bodové ohodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia na 1920 bodov. Žalobca je chlapec v mladom veku, ktorému sa v dôsledku nehody natrvalo úplne zmenil život. Utrpel viacero ťažkých zranení, ktoré si vyžadovali náročné operácie, pričom je uňho prítomné viditeľné poškodenie a deformita tváre, deformita hlavy, čakajú ho ďalšie operácie. Jeho liečba doposiaľ nie je ukončená, čo je preukázané aj znaleckým posudkom a zranenia, ktoré utrpel, uňho zachovávajú trvalé následky. Pri vyčíslňovaní nároku vychádzal z výšky hodnoty bodu za rok 2014, t. j. 16,48 eura.

V podaní, doručenom súdu dňa 17. 4. 2015, označenom ako záverečný návrh, navrhol žalobca, uložiť žalovaným, spoločne a nerozdielne, povinnosť zaplatiť sumu 69.552,60 eura, pozostávajúcu z náhrady na bolesť vo výške 27.907,80 eura a z titulu náhrady na sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 27.763,20 eura, zvýšenej o 50 %. V podaní uviedol, že pri výpočte uplatnenej náhrady škody vychádzal omylom z výšky bodového ohodnotenia pre rok 2015, pričom zákonná hodnota bodu za rok 2009 je 14,46 eura. Podľa výsledkov znaleckého posudku znalca L.. Š. Ž., vodič vozidla mal možnosť zabrániť dopravnej nehode, ak by sa pohyboval rýchlosťou maximálne 29 km za hodinu. Tým, že žalovaný 2) neprispôobil rýchlosť vozidla, došlo k zrážke. Žalovaný 2) cestu, na ktorej sa stala dopravná nehoda, dobre poznal, keďže ju využíval denne na plnenie svojich pracovných povinností a poznal režim, ktorý na trati platil. Na žalovaného 2) po jeho výjazde na cestu mával a kričal regulovčik, ukazoval mu, aby vozidlo zastavil, čo žalovaný 2) neurobil. Zo strany žalovaného teda došlo k porušeniu povinnosti riadne sa venovať vedeniu motorového vozidla. Je nelogické, aby sa žalobca na kolobežke spúšťal pri pravom okraji vozovky, keď cesta mala byť v čase zjazdu uzatvorená a nemali sa tam nachádzať žiadne vozidlá. Zo žiadnych pokynov povinnosť zdržiavať sa v pravej časti vozovky nevyplývala. Od maloletého dieťaťa nemožno objektívne očakávať, že sa bude pri jazde držať pravého okraja vozovky. Znalecký posudok, vypracovaný O.. H., bol vypracovaný práve z podnetu vedľajšieho účastníka, ktorý ako jediný nesúhlasil s ustanovením O.. U. za znalca v konaní. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka k znaleckému posudku považuje za účelové a neobjektívne. Vedľajší účastník priamo hodnotí odborné závery znalca, bez potrebnej odbornej kvalifikácie. Vo vzťahu k tvrdenému premlčaniu žalovaného nároku poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3367/13. Taktiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 176/2011, podľa ktorého vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Nárok na náhradu škody bol uplatnený riadne a včas. Presné vyčíslenie sťaženia spoločenského uplatnenia v roku 2010 nebolo možné uskutočniť, nakoľko takéto výpočty by neboli dostatočne podložené, v tom čase nebolo možné odhadnúť, aký bude ďalší zdravotný vývoj žalobcu, nakoľko ešte ani v súčasnej dobe jeho zdravotný stav nie je ustálený. V čase nehody bol maloletým dieťaťom, s trvalým pobytom v cudzine, opakovane podstupoval liečebné zákroky, nebolo preto možné, aby sa kvôli vyčísleniu bodového ohodnotenia dostavil na Slovensko. Uvedená požiadavka je neobjektívna, účelová a prieči sa zásadám spravodlivosti. Uznanie invalidity je jedným, nie však jediným, dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. V čase nehody bol žalobca maloletý, následky zranení ho budú sprevádzať veľmi dlhú dobu, čo sa prejaví v jeho budúcom živote. Aj zo znaleckého posudku vyplýva, že je stále potrebná liečba u psychológa.

Žalovaný 2) v písomnom vyjadrení, doručenom súdu dňa 25. 5. 2012, poukázal na to, že žalobca neuviedol, v čom vidí jeho pasívnu vecnú legitímáciu, nepreukázal, resp. sa ani nezmiel o príčinnej súvislosti medzi jeho protiprávnym konaním a vznikom škody. Žalobca nepreukázal protiprávnosť jeho úkonu. Zo znaleckého posudku č. 64/2009 zo dňa 7. 10. 2009, vypracovaného L.. Š. Ž. v trestnom konaní, vyplýva, že neporušil žiadnu svoju právnu povinnosť, na nehodovú situáciu reagoval včas a prispôobil svoju rýchlosť jazdy rozhládovým pomerom. Vzhľadom na skutočnosť, že nie je vo veci pasívne vecne legitímovaný, navrhol konanie voči nemu zastaviť. V písomnom podaní, doručenom súdu dňa 17. 7. 2014, uviedol, že sa nedopustil žiadneho porušenia právnej povinnosti, a teda žiadneho protiprávneho konania, pričom neexistuje príčinná súvislosť medzi jeho protiprávnym konaním a vznikom škody.

Vedľajší účastník na strane žalovaného 2) v písomnom podaní, doručenom súdu dňa 26. 3. 2015, uviedol, že zo znaleckého posudku č. 64/2009, vypracovaného L.. Š. Ž., vyplýva, že žalovaný 2) reagoval na nehodovú situáciu včas a prispôbil svoju rýchlosť jazdy rozhladovým pomerom, nakoľko dráha, na ktorej s vozidlom zastavil, je kratšia, resp. sa rovná rozhladovej vzdialenosti. Žalovaný 2) teda neporušil žalobcom tvrdenú povinnosť. Žalovaný 1) bol osobou, ktorá vykonávala prevádzku zábavných atrakcií v rámci svojej podnikateľskej činnosti. V zmysle interného pokynu žalovaného 1) mala byť cesta uzavretá rampou počas celej doby prevádzky atrakcií a zjazdy mali byť realizované počas pracovných dní vždy o celej hodine od 12.00 do 16.00 hod., vrátane predjazdca, a od 16,30 do 19,00 hod. bez predjazdca, pracovníci na stanovištiach mali pustiť klientov na trať len po preverení, že sa na trati nenachádza žiadne vozidlo. Z výsluchu svedka O. Č. vyplýva, že rampa na začiatku cesty z Tatranskej Lomnice bola nefunkčná a bola zdvihnutá, preto mal za úlohu zastavovať vozidlá. Uvedený spôsob zabezpečenia trate nebol dostatočný, o čom svedčí aj skutočnosť, že žalovaný 2) prešiel po ceste tvrdiac, že rampa bola stále otvorená a nikto tam nebol. Zjazd nebol časovo programovaný podľa interného pokynu, pracovníci púšťali klientov podľa toho, ako sa nazbierali. Najzásadnejšou príčinou, podieľajúcou sa na vzniknutej škode, bola skutočnosť, že žalovaný 1) nezabezpečil uzatvorenie a uzamknutie rampy a napriek tomu prevádzkoval zjazdové atrakcie na ceste. Súd je povinný zaoberať sa aj tým, či sa žalobca spolupodieľal na vzniku škody. Podľa znaleckého posudku L.. Š. Ž., jazdec na kolobežke mohol zabrániť dopravnej nehode, ak by sa s kolobežkou pohyboval pri pravom okraji vozovky, pričom šírkové pomery vozovky mu to umožňovali. Navrhol, aby za položky za bolestné, uvedené v znaleckom posudku O.. H., a to číslo 4, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, bolo priznané spolu 135 bodov, za položky 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 17, 18, 19, 20, 21 navrhol priznať 865 bodov, spolu 1000 bodov. Znaleckým dokazovaním v súdnom konaní bola preukázaná nedôvodnosť vyššie uvedených položiek, ktorým zodpovedná bodové ohodnotenie vo výške 570 bodov. Súd by mal pri rozhodovaní o bolestnom vychádzať len z 1000 bodov, t. j. zo sumy 14.420 eur. Bodové ohodnotenie nad rámec žalobného návrhu, t. j. do výšky 1930 bodov, si žalobca riadne neuplatnil, a to aj napriek tomu, že jeho zdravotný stav bol ustálený v novembri 2010. Nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia si žalobca neuplatnil riadne, nakoľko v žalobnom petite presne neurčil sumu, ktorú požaduje titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, hoci v čase podania žaloby už bol jeho zdravotný stav pri takmer všetkých položkách ustálený. Pri zvyšovaní náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia je súd povinný riadiť sa zásadou proporcionality a zvýšenie náhrady priznať len v takej výške, ktorá zodpovedá preukázaným dôvodom osobitného zreteľa. Zvýšenie o 50 % predstavuje hornú hranicu navýšenia náhrady, ktorá je ponechaná na najzávažnejšie prípady, v ktorých sú poškodení trvalo vylúčení zo života a pripútaní na lôžko s ťažkými trvalými následkami.

Právny zástupca žalobcu na súdnom pojednávaní na podanej žalobe trval. Uviedol, že návrh výroku súdneho rozhodnutia, je v časti navrhovaného sťaženia spoločenského uplatnenia neúplný, avšak v čase podania žaloby nebolo možné návrh výroku súdneho rozhodnutia koncipovať inak. V záverečnom prednese uviedol, že zavinenie oboch žalovaných v konaní bolo preukázané. Žalovaní by mali zodpovedať za spôsobenú škodu spoločne a nerozdielne. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania poukázal na skutočnosť, že sa nejedná o štandardný a bežný prípad, nakoľko žalobca je maloletý, utrpel pri úraze devastačné zranenia, pričom aj znalec konštatoval, že ešte stále sa podrobuje liečeniu. Ide o človeka z cudziny, ktorého pobyt je vzdialený, nebolo by teda spravodlivé od neho požadovať, aby sa prišiel dať vyšetriť do cudzej krajiny v čase, keď sa podroboval liečeniu.

Právna zástupkyňa žalovaného 1) vzniesla námietku premlčania voči uplatnenému nároku na bolestné vo výške nad sumu vyčíslenú v žalobe, t. j. v sume 9.104,20 eura, ako aj voči nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia v celom rozsahu. V čase podania žaloby bol zdravotný stav žalobcu ustálený, preto bolo možné výšku náhrady škody vyčíslieť a zo strany žalobcu uplatniť. Namietala výšku náhrady za bolesť, pokiaľ ide o hodnotu bodu uvedenú žalobcom, keďže žalobcovi by prislúchalo bolestné len vo výške ceny bodu za rok 2010. V záverečnom prednese uviedla, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že zo strany žalovaného 1) nedošlo k porušeniu žiadnych právnych povinností, keďže zabezpečil vstup na cestu prítomnosťou regulovčika, ktorý sa snažil motorové vozidlo, ktoré viedol žalovaný 2), zataviť. Žalovaný 2) však pokyn nerespektoval. Žalovaný 1) prevádzkoval jazdu kolobežiek v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi aj nariadením zo strany Štátnych lesov TANAP-u. O spôsobe vykonávania zjazdu žalobcu poučil, poučil ho aj o skutočnosti, že činnosť je vykonávaná na vlastné nebezpečenstvo. Zákonný zástupca žalobcu svoj súhlas a potvrdenie o poučení podpísal. Žalovaný 1) neporušil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, čo vyplynulo aj zo záverov trestného konania. Ak by súd posudzoval zodpovednosť žalovaného v 1)

rade ako zodpovednosť objektivnu, bolo preukázané, že existujú liberačné dôvody, keďže z výsledkov dokazovania vyplynulo, že ku vzniku škody na strane žalobcu došlo neodvratiteľnou udalosťou, ktorá nemala pôvod v prevádzkovej činnosti žalovaného 1). K vzniku škody došlo v dôsledku stretu motorového vozidla, vedeného žalovaným 2), so žalobcom, resp. vlastným konaním žalobcu ako poškodeného. Zákonný zástupca žalobcu bol upozornený na nutnosť prispôbiť rýchlosť jazdným vlastnostiam a povrchu vozovky a vlastným schopnostiam, ako ja na skutočnosť, že sa na ceste pohybujú aj iní ľudia. Žalobca mohol dopravnej nehode zabrániť, ak by sa s kolobežkou pohyboval pri pravom okraji vozovky. V čase vzniku škody už žalobca trasu poznal, keďže išiel po nej druhýkrát. V čase nehody došlo k náhlej zmene počasia, mrholeniu, čo spôsobilo klzkosť vozovky. Žalobca nerešpektoval pokyny svojho zákonného zástupcu, že má jazdiť za ním. Zodpovednosť žalovaného 2) za škodu je nevyhnutné posudzovať podľa ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka ako zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, t. j. ako zodpovednosť objektivnu. Ak by súd dospel k záveru, že zodpovednosť žalovaného 1) za škodu je daná, je nevyhnutné posúdiť mieru a rozsah jeho zodpovednosti vo vzťahu k žalovanému 2) a postupovať podľa ustanovenia § 431 Občianskeho zákonníka. Taktiež je nevyhnutné posúdiť otázku spoluzavinenia poškodeného. Zotrvávala na vznesenej námietke premlčania, keďže k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu došlo v roku 2010. Navrhla, aby žaloba voči žalovanému 1) bola v celom rozsahu zamietnutá a v prípade, že zodpovednosť žalovaného 1) v konaní bude preukázaná, aby súd vzal do úvahy mieru zodpovednosti žalovaného 1) a žalovaného 2), ako aj mieru spoluzavinenia žalobcu a vychádzal len zo žalobcom riadne a včas uplatneného nároku v sume 22.702,20 eura.

Právna zástupkyňa žalovaného 2) v záverečnom prednese uviedla, nárok žalobcu voči žalovanému v 2) rade považuje za nedôvodný a navrhla, aby súd žalobu voči žalovanému 2) zamietol. Zo svedeckej výpovede O. G. bolo preukázané, že svoju povinnosť porušil výlučne žalovaný 1), keďže nedodržiaval interné pokyny, v zmysle ktorých mala byť cesta uzavretá rampou počas celej doby prevádzky atrakcií. Skutočnosť, že cesta rampou zabezpečená nebola, potvrdil aj svedok Č.. Z pripojeného trestného spisu, vyplynulo, že žalovaný 2) neporušil predpisy ohľadne premávky, reagoval na nehodovú situáciu včas a prispôbil svoju rýchlosť jazdy rozhľadovým pomerom. Podľa znaleckého posudku L.. Š. Ž. žalobca mohol zabrániť dopravnej nehode, ak by sa s kolobežkou pohyboval pri pravom okraji vozovky, keď šírkové pomery vozovky to umožňovali. Žalovaný 1) neuskutočňoval jazdu po celej hodine, trať počas prevádzky nezabezpečil rampou a regulovčik nezastavoval vozidlá. Žalovaný 2) zrážke so žalobcom ani pri dodržaní všetkých predpisov nemohol zabrániť.

Vedľajší účastník na strane žalovaného 2) uviedol, že v čase udalosti mali uzatvorenú poisťovnú zmluvu so žalovaným 2) na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, s účinnosťou od 12. 11. 2007 na dobu neurčitú. Vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k bolestnému, keďže zo znaleckého posudku vyplýva, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený v novembri 2010, kedy si mohol dať bolesť ohodnotiť a uplatniť riadny nárok. Keďže nárok si uplatnil až v podaní zo dňa 16. 3. 2015, urobil tak po uplynutí premlčacej doby. Sumu vo výške 14.460 eur nenamietal, vo zvyšku nároku na náhradu bolestného považoval nárok za bezdôvodný. Vzniesol námietku premlčania aj vo vzťahu k náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, keďže zo znaleckého posudku vyplývalo, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený už v roku 2010, kedy si žalobca mohol nárok vyčíslieť a uplatniť. Namietol výšku bodu 16,48 eura. V záverečnom prednese uviedol, nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia si žalobca neuplatnil riadne, keďže v žalobe absentovala konkrétna výška požadovaného sťaženia spoločenského uplatnenia. Zo znaleckého posudku vyplývalo, že vodič reagoval na vzniknutú situáciu včas a zodpovedajúcim spôsobom. Zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % predstavuje hornú hranicu, ktorá sa priznáva pri sťažení spoločenského uplatnenia v tých najzávažnejších prípadoch, kedy sa jedná o osoby trvale pripútané na lôžko. U žalobcu bola invalidita popísaná len ako ľahký stupeň. Preto navrhol podanú žalobu zamietnuť, prípadne zohľadniť vznesené námietky.

Vedľajší účastník na strane žalovaného 1) sa k podanej žalobe nevyjadril.

Uznesením zo dňa 30. 3. 2015, č. k. 10C/164/2011-594, súd pripustil zmenu žaloby v časti uplatneného nároku na náhradu bolestného tak, že žalovaný 1) a žalovaný 2) sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 31.806,40 eura.

V súlade s ustanovením § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súd vykonal súdne pojednávanie v neprítomnosti žalobcu, žalovaných a vedľajšieho účastníka na strane žalovaného 1), ktorým

bolo predvolanie na súdne pojednávanie riadne a včas doručené (žalobca bol o termíne súdneho pojednávania upovedomený svojím právnym zástupcom). Žalobca a žalovaní 1), 2) svoju neúčast' na súdnom pojednávaní neospravedlnili včas a dôležitými dôvodmi, pričom na súdnom pojednávaní boli zastúpení svojimi právnymi zástupcami. Vedľajší účastník na strane žalovaného 1) svoju neúčast' na súdnom pojednávaní ospravedlnil z dôvodu kolízie pojednávania a navrhol, aby súd vykonal súdne pojednávanie aj v jeho neprítomnosti. Súd preto vo veci konal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu, žalovaných a vedľajšieho účastníka na strane žalovaného 1), prihliadajúc na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Podľa čl. 66 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, toto nariadenie sa uplatňuje len na konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté od 10. januára 2015.

Podľa čl. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

Podľa čl. 5 bod 3. Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

Nakoľko sa jednalo o vec s cudzím prvkom, keďže žalobca má bydlisko v zahraničí, súd prvotne skúmal, či má právomoc vo veci konať. Keďže žalovaný 1) má sídlo a žalovaný 2) miesto podnikania na území Slovenskej republiky a ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, došlo na území Slovenskej republiky, má, v zmysle čl. 2 v spojení s čl. 5 bod 3. Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, právomoc vo veci konať slovenský súd.

Žalobca pri výsluchu pred dožiadaným súdom uviedol, že na nadobudnutie lístkov sa nepamätá, nepamätá sa na inštruktáž. Prvý raz keď išiel dole, nič nebránilo jazde, potom išli opäť hore a počas jazdy došlo k havárii. Rozdiel medzi prvým a druhým razom nebol. Nespomína si ako došlo k nehode. Vysokú trávu si nepamätá, ak by bola, bola by príčinou havárie, keďže by zavádzala. Nevedel, že na trase môže byť auto, dole bol znak, že pohyb automobilov je zakázaný. Plánované má ešte dve operácie na vyrovnanie nosa a čeľuste. Po nehode ho často bolieva hlava, zhoršila sa mu pamäť, utrpeli hodiny športu, začal sa horšie učiť, ťažšie samu rozmyšľa, sústredí. Zmenil sa jeho výzor, menej ľudí sa s ním chce kamarátiť. Má komplexy kvôli zovňajšku, nemôže si nájsť dievča. Stal sa veľmi precitliveným, trápia ho bolesti hlavy. Otec aj mama sa pre jeho stav veľmi trápia.

Otec žalobcu, ako jeho zákonný zástupca, pri výsluchu pred dožiadaným súdom uviedol, že lístky si zakúpili v deň, keď došlo k nehode. Ohľadom bezpečnostných pravidiel ich nikto nepoučil. Podpísal, že prevzal vec, tak mu to povedali, hovorili po slovensky. S bezpečnostnými pokynmi oboznámený nebol. O spôsobe jazdy na kolobežkách poučený nebol ani o skutočnosti, že zjazd sa vykonáva na vlastné riziko účastníkov. O bezpečnostných pravidlách nemohol poučiť syna, nakoľko žiadne pokyny neboli. Prvýkrát sa spustili až do konca, k havárii došlo počas druhej jazdy. Počas prvej jazdy bolo úplne sucho, keď sa spúšťali po druhýkrát, začal malý dážďik, ktorý bolo na asfalte sotva vidieť, po havárii sa spustil dážď. Pri prvej jazde požiadal syna, aby ho nepredbiehal, lebo nevedeli, aký je spád kopca, aká je rýchlosť. Sklon však bol príliš malý, na kolobežkách sa odrážaním schádzalo rýchlejšie. Keď sa uistili, že jazda je bezpečná, rýchlosť nie je vysoká, spustili sa ešte raz. Moment zrážky nevidel. Nevedeli, že sa môže objaviť dopravný prostriedok, keby takú informáciu mali, o podobnej zábave by ani neuvažovali. Dole bola závara, aj znak, ktorý zakazoval pohyb dopravných prostriedkov. Nevedeli o tom, že sa tam pília stromy. Nepadlo ani slovo o rýchlosti, pokynoch, ani o lesných prácach. Viditeľnosť v zákrutách dostatočná nebola, tráva bola vysoká asi 40 cm. Ak by aj bola tráva pokosená, auto by aj tak nebolo možné zbadať. Pri závore stál človek, ktorý kontroloval, aby na plochu nevošiel automobil. Po prvom raze videl, že trasa je bezpečná, dávajú na ňu pozor, všetko je kontrolované. Syn mohol ísť rýchlosťou okolo 15 km za hodinu, rýchlosť nebola veľká. Po nehode našiel svojho syna uprostred cesty s rozbitou hlavou, z úst a nosa mu tiekla krv. Boli zavolaní záchranári, vodič sa nijak nesnažil zachraňovať. Potom záchranári volali vrtuľník. Lekár vrtuľníka urobil tracheotómiu, poskytol umelé dýchanie. Následne syna dopravili do nemocnice v Poprade, odtiaľ ho vrtuľníkom previezli do Košíc, kde vykonali neodkladnú operáciu, zošili pečeň, následne mu operovali hlavu. Syn sa nachádzal v umelej kóme. Keď za 2 týždne opuch mozgu opadol, previezli ho do Litvy, kde ležal v kaunaských univerzitných klinikách. Tam mu vykonali rekonštrukciu očnej jamky, lícnej kosti, čeľustí. Napravili mu časť lebky pomocou implantátov,

za nejakú dobu napravili škúlenie, vykonali ešte plastiku lebky, voperovali mu umelé implantáty. Jazva na hlave bola široká, nerástli mu vlasy. Keď dovŕši 18 rokov budú vykonané 3 operácie. Lieči sa doposiaľ. Budú mu ešte robiť rekonštrukciu čeluste a korekciu zhryzu. Odstránené budú niektoré zuby, vykonajú korekciu nosa, odstránenie jaziev na tele. Pred nehodou sa syn zaoberal tancom, vyhral veľa národných aj medzinárodných cien. V súčasnosti už tancovať nemôže, nemá rovnováhu. Nehoda mala vplyv na jeho štúdium, dovtedy sa učil dobre, po úraze sa známky líšia, má narušenú pamäť, koncentráciu pozornosti, ťažko sa sústreďí. Stal sa precitliveným. Manželka sa po nehode venovala dva roky len starostlivosti o jeho zdravie. Odvrátili sa od neho kamaráti, ťažko sa mu priateli s dievčatami. Je to bremeno pre celú rodinu. Často musia chodiť do Vilnius na konzultácie k špecialistom, čo zaberá veľa pracovného času, stojí to veľa peňazí.

Žalovaný 2) pri výsluchu na súdnom pojednávaní uviedol, že išiel zdola na ŠTART. Rampa bola otvorená a nik tam nebol, popri ceste stretol len turistov. V mieste nehody slabo pršalo. V deň nehody išiel tou cestou 2-krát, nik tam však nebol. Ráno išiel do roboty, auto mal hore. Dole schádzal približne o 14.00 hodine, v Tatranskej Lomnici sa zdržal 20-30 minút a následne išiel hore. Ráno bola rampa otvorená. Keď išiel zhora, rampa bola otvorená, nik tam nebol. Žalobcu zbadal asi na 5 metrov, tráva tam bola dosť vysoká. Cesta je široká približne 2,5 metra, akurát tam prejde chodec. Chlapec ako ho zbadal, zbrzdil, dostal šmyk a vletel mu do auta. V lese robí, chodil tam do práce. Videl, že tam chodia kolobežky, no nevedel o nich nič. Kolobežkári chodili tadiaľ každý deň od rána do večera, aj bicykle, aj autá. Stalo sa možno jedenkrát, že rampu ráno otvoril, rampa bola stále otvorená, na cestu mohol vojsť ktokoľvek, avšak bola tam značka, že je tam povolený vjazd len s povolením TANAP-u. On takéto povolenie mal. Nevedel o prevádzkovom poriadku pre kolobežkárov. Štátne lesy ho neinformovali, že udelili súhlas na prevádzku kolobežiek. Od mája 2009 sa mu ani raz nestalo, že by ho zastavili zamestnanci žalovaného 1) pri rampe. V deň nehody pršalo možno 20 minút pred nehodou, pršalo aj počas nehody. Nikdy nevidel pri rampe osobu, ktorá by vyzerala, že rampu riadi, že je tam na to, aby rampu otvárala.

Okrem výsluchu žalobcu, jeho zákonného zástupcu a žalovaného 2), súd vykonal vo veci dokazovanie aj výsluchom svedkov O. Č. V. O. G., znaleckým posudkom O. M. H. č. 143/2014 a listinnými dôkazmi, a to interným pokynom Tatranských lanových dráh, a. s., dohodou č. 9/N/2008, lekáorskými správami zo dňa 10. 7. 2009, 11. 10. 2009, 29. 10. 2009, 13. 5. 2010, 14. 10. 2010, 10. 3. 2010, 28. 5. 2012, potvrdením o stupni invalidity, fotodokumentáciou, správou zo školského tanečného klubu, správou školy, výpisom z obchodného registra žalovaného 1), návrhom na mimosúdnu dohodu, výpisom z lekáorských záznamov zo dňa 12. 10. 2009, vyjadrením rodičov žalobcu, správou zo psychologickéj konzultácie, oznámením o plánovanej ortodontickej liečbe a obsahom pripojeného spisu Okresného riaditeľstva PZ, úrad justičnej a kriminálnej polície, Poprad, ČVS: ORP-916/OVK-PP-2009, zistiť nasledovný skutkový stav:

Žalovaný 1) je univerzálnym právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Tatranské lanové dráhy, a. s., ktorá sa zlúčila so žalovaným 1) ku dňu 1. 5. 2010.

Podľa interného pokynu Tatranských lanových dráh, a. s., čl. 6 písm. k), zamestnanci sú povinní pred spustením prevádzky skontrolovať stav trate určenej pre zjazd a podľa potreby ju čistiť a upravovať. Podľa čl. 8 sú zjazdy fun toolsov počas pracovných dní vždy o 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 hod. s predjazdom a od 16.30 hod. do 19.00 hod. nepretržite bez predjazdca. Cesta bude uzavretá rampou na vjazde z Tatranskej Lomnice počas celej doby prevádzky atrakcií. Uzavretie rampy bude realizované počas každej prevádzky fun toolsov bez ohľadu na to, či prebieha ťažba alebo nie. Na rampe bude osadená tabuľa s označením „Stop - prevádzka atrakcií - Cesta uzavretá“. Rampa bude uzamykateľná. Pokiaľ neprevádzkujeme zjazd fun toolsov, rampa bude otvorená bez prítomnosti regulovčíka. Počas prítomnosti regulovčíka bude na vjazde na cestu pred rampou smerom zdola osadená prenosná značka „Stop“. Na štarte smerom do Tatranskej Lomnice bude umiestnená v strede cesty prenosná značka „Stop“ počas celej doby prevádzky atrakcií. Počas prevádzky bude na reguláciu dopravy dohliadať regulovčík a pracovníci požičovne na štarte, spojení vysielaczkami, pričom zabezpečený je horný vjazd na trať na štarte a spodný vjazd na trať v Tatranskej Lomnici. Rampa v Tatranskej Lomnici je počas prevádzky fun toolsov nepretržite zavretá, každé auto má povinnosť zastaviť pri rampe. Regulovčík ju otvorí a vpustí auto na trať iba autá s povolením ŠL TANAP-u alebo s ich platným povolením, pokiaľ sa nenachádza na trati žiaden klient s fun toolsom. Predjazdec dohliada na štarte, aby sa nikto zo skupiny klientov nevydal na cestu skôr, ako bude overené, že sa na ceste nenachádza žiadne vozidlo.

Slovenská republika - Štátne lesy TANAP-u ako poskytovateľ a Tatranské lanové dráhy, a. s. ako užívateľ uzatvorili dňa 18. 8. 2008 dohodu číslo 9/2008 o užívaní prístupovej komunikácie v katastrálnom

území Tatranská Lomnica, na základe ktorej si dohodli užívanie uvedenej prístupovej asfaltovej komunikácie, ktorú užívateľ bude využívať ako prístupovú komunikáciu, okrem iného na prevádzkovanie odsúhlasených letných športových aktivít (jún - september).

Podľa lekárskej správy Nemocnice Poprad, a. s. zo dňa 10. 7. 2009 bol žalobca privezený vrtuľníkom pre polytraumu, spôsobenú zrážkou s osobným automobilom. Ako diagnóza bola stanovená polytrauma, edém mozgu, maxilofaciálne poranenie, zlomenina kalvy T vľavo, ruptúra ľavého ľaloka pečene, početné kontúzie a odreniny na končatinách. Podľa správy Rehabilitačného sanatória v Palange zo dňa 11. 10. 2009, bol dňa 29. 7. 2009 žalobca operovaný orálnymi a maxilofaciálnymi chirurgmi, dňa 13. 8. bola prevedená kranioplastika pomocou ošetrovania lebečných kostí. Bola dokončená prvá fáza rehabilitácie a boli odporučené ďalšie rehabilitácie. Reč je pomalá, prejavuje sa tvárová asymetria. Chodí sám. Nie je schopný udržať vertikálnu pozíciu pri stáťi na ľavej nohe a dokáže stáť rovno počas 2 sekúnd na pravej nohe. Podľa správy Lekárskej univerzity kliniky v Kaunase zo dňa 29. 10. 2009 bol žalobca hospitalizovaný od 14. 10. 2009 do 26. 10. 2009 s diagnózou Status post polytraumam, pričom dňa 27. 10. 2009 bol operovaný na oddelení tvárovej chirurgie, boli mu odstránené platničky osteosyntézy fixujúce ľavú zygómu s nižším obežným hrebeňom, ako aj ľavú časť čelustnej kosti. Podľa správy Lekárskej univerzitnej kliniky v Kaunase zo dňa 13. 5. 2010 bol žalobca hospitalizovaný od 27. 4. 2010 do 13. 5. 2010 pre druhú kranioplastiku na pediatrickom neurochirurgickom oddelení. Dňa 28. 4. 2010 bol operovaný. Podľa správy Lekárskej univerzitnej kliniky v Kaunase zo dňa 14. 10. 2010 bol žalobca hospitalizovaný od 12. 10. 2010 do 14. 10. 2010, pričom dňa 13. 10. 2010 bol operovaný z dôvodu strabizmu po poranení. Podľa výpisu zo zdravotných záznamov, zdravotný stav žalobcu a stupeň jeho invalidity mu zabráni angažovať sa v platených činnostiach a aktivitách s veľkou pravdepodobnosťou počas celého života. Podľa potvrdenia o stupni invalidity, vydaného Ministerstvom sociálnej istoty a práce Litvy dňa 4. 4. 2011, je stupeň invalidity žalobcu mierny, stanovený od 21. decembra 2010 do 2. 3. 2015. Podľa správy Fakultnej nemocnice v Klaipėda zo dňa 28. 5. 2012, do budúcnosti sú plánované u žalobcu operácie, a to korekcia skusu pomocou svoriek, chirurgická korekcia skusu a asymetrie tváre a korekcia nosa. Podľa oznámenia zo dňa 15. 5. 2014 je u žalobcu plánovaná ortodontická liečba, spolu s ortognátnou chirurgiou, ktorej cena je 6000-8000 Lt. a trvá priemerne 2 roky. Podľa správy zo psychologickkej konzultácie so žalobcom zo dňa 6. 6. 2012, v máji roku 2012 psychológ Služby pre podporu vzdelávania v Palange poskytol žalobcovi psychologickú konzultáciu kvôli študijným, emocionálnym, komunikačným problémom. Výsledky vyšetrenia ukazujú existujúce problémy v regulácii činnosti, v kontrole výsledkov činnosti kvôli zlyhaniu regulačnej funkcie CNC, v miernej poruche emócií (zmiešaná úzkostná-depresívna reakcia), adaptačné problémy.

Školský klub Palanga vo vyjadrení zo dňa 28. 6. 2011 uviedol, že v tanečnej skupine žalobca tancoval od septembra 2003. Všetky svoje úlohy robil so záujmom, vynikal citom pre hudbu a vynikajúcou koordináciou, preto dosahoval vynikajúce výsledky. Nešťastie, ktoré sa mu stalo, mu nedovolilo pokračovať v tréningoch. Po návrate sa veľmi snažil, aby sa mohol vrátiť medzi kamarátov, avšak nešťastie malo na jeho psychiku negatívny vplyv. Jeho koncentrácia a pozornosť sa zhoršili, učenie tanečných techník mu išlo oveľa pomalšie ako očakávali. Jeho psychický stav počas tréningov nebol dobrý, aj keď sa plánoval zúčastniť letného športového tréningového sústreďenia 2010, jeho nálada sa počas jesene zhoršovala, stratil motiváciu pokračovať v športovom tancovaní a opustil športovú tréningovú skupinu.

Stredná škola Palanga vo vyjadrení zo dňa 28. 6. 2011 uviedla, že žalobca je žiakom 7. triedy, ktorú navštevuje od 5. ročníka. 5. a 6. ročník ukončil dobrými známami, bol vyznamenaný za úspechy v športových aktivitách. Po prekonaní úrazu mu bolo pridelené domáce štúdium na rok 2009/2010. Jeho známky v školskom roku 2010/2011 boli len dostačujúce, nakoľko po úraze sa oveľa rýchlejšie unaví, má ťažkosti s koncentráciou a poruchou sústredenosti, čoraz častejšie si sťažuje na bolesti hlavy.

Rodičia žalobcu vo vyjadrení o jeho zdravotnom stave zo dňa 31. 5. 2012 uviedli, že pred nehodou bolo ich dieťa šťastné a aktívne, čo už teraz o ňom nemôžu povedať. Je oveľa senzitívnejšie a vznetlivejšie ako predtým. Jeho snom bolo stať sa profesionálnym tanečníkom, čo sa neuskutoční. Nevládze pri namáhavých telesných aktivitách a nemôže ďalej pokračovať v tréningu. Musel zanechať aj iné aktivity, najmä vodné športy, má striktné zakázané potápať sa, plávať a skákať do vody. Počas cestovania, obzvlášť pri cestovaní lietadlom, trpí bolesťami hlavy. Potrebuje viacej odpočinku a relaxácie. Nehoda dramaticky zmenila rytmus ich života. Musia si dávať pozor na oveľa viacej nebezpečenstiev, ktoré môžu stav ich syna poškodiť. Navždy musí byť po dozorom lekárov. Musí sa vyhýbať rôznych faktorom

životného prostredia, nemôže zostávať dlho na slnku, nevie znášať hluk a byť na miestach s veľa ľuďmi. Nemôže ísť s kamarátmi na rôzne akcie. V škole má aj zlé známky. Pred nehodou mal dobré výsledky, teraz sa nevie koncentrovať, myslením sa rýchlo unaví. Učitelia v škole neskrývajú fakt, že pri vyučovaní ich syna musia vynaložiť dva krát toľko úsilia ako predtým. Syn si naďalej praje komunikovať s ostatnými deťmi, ale dostáva sa mu aj uštipačných poznámok a posmeškov, čo narúša normálnu komunikáciu a možnosť byť plnohodnotným žiakom.

Svedok O. Č. pri výsluchu na súdnom pojednávaní uviedol, že bol brigádnikom firmy TMR. Jeho úlohou bolo stáť pri vjazde a kontrolovať, aby tam nešli autá, keď išli kolobežky. Pri ceste mal stoličku, na ktorej sedel a ak išlo auto, mal ho zastaviť. Auto zastavoval znamením rukou. Nevedel uviesť, či mal na sebe nejakú vestu alebo iné označenie. Počas celého obdobia ako brigádoval na uvedenom mieste, tak autá zastavoval len rukou, asi mu to prikázal vedúci G.. Autá nekontroloval, len ich usmerňoval. Nevedel uviesť, či pri vjazde na cestu bola nejaká značka obmedzujúca vjazd vozidiel. Žiadny mechanický prostriedok, ktorý mal zabrániť vjazdu áut, tam nebol. Nevedel uviesť, či tam bola závara a či fungovala. Nepamätal si, či bol oboznámený s interným pokynom ohľadne prevádzkovania atrakcií. V deň nehody určite nebol prvý raz na pracovisku. K dispozícii mal vysielaciu. Keď hlásil partnerovi na štarte, že na ceste je auto, už bolo neskoro. Auto nezastavilo, nevedel uviesť, prečo. Šofér pokračoval v jazde napriek tomu, že na neho mával. Nemal príkaz používať rampu, vysvetlili mu, že má pri ceste sedieť a zastavovať autá. Nevedel uviesť, v akej vzdialenosti od cesty sedel a z akej vzdialenosti zbadal prichádzajúce vozidlo. Bol to prvý prípad, keď mu auto nezastavilo. Rampa bola zdvihnutá, inak by auto neprešlo. Z miesta sa nevzdialil, pokiaľ mu bolo treba ísť na toaletu, ohlásil to do vysielacky na štarte. Ľudia sa spúšťali na kolobežkách sami, nepamätal si, že by bol nejaký predjazdec.

Svedok O. G. pri výsluchu na súdnom pojednávaní uviedol, že pracoval u žalovaného 1) ako aktivity manažér, jeho pracovnou náplňou bolo dohliadať na prevádzky, pripraviť prevádzky na sezónu a dohliadať na zamestnancov. Vo vzťahu ku kolobežkám bol povinný pripraviť prevádzku, kontrolovať ju, kontrolovať zamestnancov. Pracovne mu priamo podliehali aj regulovčiaci. Pred každou sezónou boli zamestnanci riadne zaškolení o všetkých pracovných postupoch. Regulovčik pri výjazde mal za úlohu zabezpečiť prevádzku pred začatím prevádzky, uzavrieť rampu a vykonať kontrolu cesty, ktorú vykonával sám alebo po dohode s iným kolegom. Hlavnou úlohou regulovčika bolo zabrániť vjazdu vozidiel počas jazdy kolobežiek. V dobe nehody bolo zabránenie vjazdu vozidiel zabezpečené pevnou rampou a regulovčikom. Inak ako rampou sa vjazd vozidiel nezabezpečoval. Nepamätal si, akým spôsobom boli organizované zjazdy kolobežkárov. V prípade, že prebiehala ťažba dreva, predjazdec s kolobežkármi bol, využíval sa v prípade, ak bol zvýšený pohyb na ceste a ak regulovčik nevedel tento pohyb obmedziť, keď tam boli ťažobné stroje, traktory. Inak ľudia jazdili priebežne ako prichádzali. Prebiehalo u nich školenie o bezpečnosti pri práci, zamestnanci boli oboznámení s interným pokynom, pravdepodobne každý zamestnanec interný pokyn podpisoval. Veľa krát sa stalo, že autá regulovčika nerešpektovali. Regulovčik bol označený reflexnou vestou. Na vestách označenie prevádzkovateľa nebolo, každý zamestnanec mal menovku. Pri pokladniciach je tabuľa s prevádzkovým poriadkom vo viacerých jazykoch. V deň nehody a po nahlásení úrazu išiel osobne na miesto nehody a zotrval tam do odletu vrtuľníka, následne odviezol otca žalobca do Tatranskej Lomnice. Každá činnosť sa konzultovala so Štátnymi lesmi TANAP-u. Cesta nie je bežnou komunikáciou, bola tam aj zákazová značka a na vjazd museli mať vozidlá špeciálne povolenie, vydané Štátnymi lesmi TANAP-u.

Znalec O.. M. H. v znaleckom posudku č. 143/2014 zo dňa 18. 12. 2014, uviedol, že žalobca pri úraze dňa 10. 7. 2009 utrpel zlomeninu lebky ľavej spánkovo-temennej oblasti bez vpáčenia úlomkov, krvácanie pod tvrdé obaly mozgu vľavo, krvácanie pod pavúčnicu vľavo, pomliaždenie mozgu v ľavej temenno-spánkovej oblasti, združené zlomeniny v oblasti suprazygomatickomaxilárneho komplexu Le Fort III s poruchou spojenia tvárových a lebečných kostí, zlomeninu tela sánky vľavo bez posunu úlomkov, vyklbenie zuba č. 11 vpravo hore, roztrhnutie pečene s krvácaním pod puzdro pečene a do dutiny brušnej, pomliaždenie hrudnej steny, pomliaždenie pľúc obojstranne s pourazovým vdychnutím potravy do pľúc, pomliaždenie a odreniny kože v pravej bedrovej oblasti, pomliaždenie a odreniny kože na prednej strane ľavého stehna, v oblasti pravého predkolenia, v oblasti ľavého členka, na ľavej päte, na chrbte ľavej ruky, na chrbte pravej ruky a komplikácie opuch mozgu, dvojité videnie na ľavé oko, roztrhnutie puzdra pečene v dôsledku pokračujúceho krvácania z centrálnej časti pečene a poruchy dýchania. Vykonané boli operácie dňa 13. 7. 2009 tracheostómia, 10. 7. 2009 zošitie pečene, 11. 7. 2009 odľahčujúca kraniotómia, zavedenie vnútrolebečného snímača a plastika tvrdého obalu mozgu vľavo a po preložení do miesta bydliska punkčné odstránenie nahromadenej tekutiny

v mieste odľahčujúcej kraniotómie vľavo, 29. 7. 2009 fixácia jarmového oblúka s čeľusťou vľavo kovovou dlážkou, fixácia zlomeniny sánky, 13. 9. 2009 kranioplastika, 27. 10. 2009 odstránenie kovovej platničky z miesta fixácie jarmového oblúka a čeľuste vľavo, 28. 4. 2010 doplnenie defektov v mieste kranioplastiky cementom a 13. 10. 2010 predĺženie okohybného svalu na ľavom oku-odstránenie dvojitého videnia. Absolvoval liečbu medikamentóznou, infúznymi roztokmi, transfúziami krvi, napojením na umelú ventiláciu, zavedením cievky do močového mechúra a do žalúdka, naložením vyrovnávacej fixácie na horné zuboradie po dobu 6 mesiacov a rehabilitačnú liečbu. K zraneniu žalobcu došlo tak, že keď jazdil na kolobežke na trati medzi stanicou Štart a Tatranskou Lomnicou, došlo ku kolízii s motorovým vozidlom. Jednalo sa o čelnú zrážku, po náraze kolobežky do vozidla došlo k pádu poškodeného na vozovku. K poraneniu lebečnej klenby došlo priamym násilím na túto oblasť, ktoré bolo dôsledkom nárazu hlavou do prednej časti motorového vozidla, rovnako ako zlomeniny v oblasti kosti tváre. Odreniny kože na tvári menšieho rozsahu vznikli pri páde na vozovku. Ku krvácaniu pod mozgové obaly a pod pavučnicu, ako aj k pomliaždeniu mozgu v ľavej temenno-spánkovej oblasti, došlo v dôsledku uvedeného tupého násillia. K opuchu mozgu došlo v príčinnej súvislosti s poranením hlavy. K zlomenine sánky a k vykĺbeniu zuba došlo priamym násilím pri náraze hlavou do prednej časti motorového vozidla, k roztrhnutiu pečene došlo tupým násilím, ktoré mohol spôsobiť náraz prednou časťou vozidla do tela poškodeného, pričom sa nedá vylúčiť ani možnosť nárazu bruchom do volantu kolobežky. K pomliaždeniu hrudníka a pľúc došlo tupým násilím, pravdepodobne nárazom do prednej časti vozidla, nemožno vylúčiť ani vznik poranenia pádom na vozovku. K pomliaždeniu a odreninám kože na horných a dolných končatinách, v oblasti chrbta oboch rúk, došlo pri páde na vozovku a následnom otere o vozovku. Vytrpenú bolesť znalec ohodnotil na 1265 bodov, a to zlomeninu kosti spánkovej na 35 bodov, zlomeninu sánky bez posunu úlomkov na 50 bodov, združené zlomeniny centrálnej časti suprazygomaticomaxilárnej na 150 bodov, vyrazenie jedného zuba na 10 bodov, tracheotómiu na 40 bodov, pomliaždenie mozgu na 150 bodov, pomliaždenie hrudnej steny na 20 bodov, pomliaždenie pľúc a aspiráciu do pľúc na 200 bodov, poranenie vnútrobrušného orgánu s operáciou - roztrhnutie pečene na 80 bodov, pomliaždenie pravej ruky s odreninou kože na 15 bodov, pomliaždenie ľavej ruky s odreninou kože na 15 bodov, pomliaždenie bedrového kĺbu s odreninou kože ťažšieho stupňa na 15 bodov, pomliaždenie ľavého členka ťažšieho stupňa na 15 bodov, pomliaždenie päty vľavo ťažšieho stupňa na 15 bodov, pomliaždenie predkolenia vpravo ťažšieho stupňa na 15 bodov, pomliaždenie predkolenia vpravo ťažšieho stupňa na 15 bodov, pomliaždenie stehna ťažšieho stupňa vľavo na 15 bodov, krvácanie vnútrolebečné na 200 bodov, operačný zákrok, kranioplastiku na 100 bodov, doplnenie kranioplastiky s aplikáciou cementu na 85 bodov, odstránenie kovovej dlahy z tváre na 10 bodov a predĺženie okohybného svalu na ľavom oku na 30 bodov, pričom v zmysle § 9 ods. 6 zák. č. 437/2004 Z. z. doporučil zvýšiť položky 18b5 (združené zlomeniny centrálnej časti suprazygomaticomaxilárnej), 15a (zlomenina sánky bez posunu úlomkov), 227 (krvácanie vnútrolebečné) na dvojnásobok, nakoľko si vyžiadali operačný zákrok, položky 90a (poranenie vnútrobrušného orgánu s operáciou), 78 (pomliaždenie pľúc) navrhol zvýšiť na dvojnásobok z dôvodu, že si vyžadovali bolestivý spôsob liečby a položku 224 (pomliaždenie mozgu) zvýšiť na dvojnásobok z dôvodu, že si vyžadovala operáciu a bolestivý spôsob liečby. Podľa priebehu liečby určil, že k ustáleniu zdravotného stavu poškodeného pre hodnotenie bolestného došlo v novembri 2010. K hodnoteniu sťaženia spoločného uplatnenia mal k dispozícii výpisy zo zdravotnej dokumentácie poškodeného, aktuálne psychologické a neurologické vyšetrenia, RTG snímok lebky, dňa 10. 12. 2014 poškodeného osobne vyšetřil. Počas jeho vyšetřenia zistil, že v oblasti temenno-spánkovej vľavo je polooblúkovitá jazva po kraniotómii a následných operáciách, ktorá je prekrytá vlasmi a nie je dobre viditeľná, prítomná asymetria v oblasti lebečnej klenby, v oblasti tváre je tiež prítomná asymetria, mierne vpáčenie ľavej strany tváre v oblasti jarmového oblúka a ľavej očné, deformita hornej pery vľavo, otváranie úst je obmedzené o jednu tretinu, prítomný je predkus, strata zuba č. 11 bola nahradená, zhryz zubmi je rovnomerný. Pod ľavou očnicou je 3 cm dlhá vodorovná jazva, na prednej dolnej časti krku je jazva po tracheotómii, v oblasti brušnej steny sa nachádza jazva po operácii pečene 25 cm dlhá, keloidného charakteru, stena brušná je bez oslabenia. RTG lebky vykazujú drobné defekty v lebečnej klenbe v mieste kranioplastiky a zavedenia snímača vnútrolebečného tlaku, prítomné sú znaky pouřazovej atrofie mozgu a zmeny v štruktúre mozgu a zvýšenie mozgového moku. V psychologickom náleze je uvedené, že u poškodeného je charakteristická slabá krátkodobá pamäť, dlhodobá pamäť je dobrá, prítomné aj rigidnosť myslenia, emocionálna labilita, intraverzia, vyhýbanie sa komunikácii. Dopravná nehoda ovplyvňuje súčasný život poškodeného, nakoľko si na ňu nešťastne spomína, snaží sa na ňu zabudnúť, zažíva neprijemné pocity. Do doby do dopravnej nehody bol vývoj poškodeného a učebný proces plynulý, po nehode sa výučba zhoršila, sú preň charakteristické sociálne problémy, agresívne správanie. Úraz mozgu mohol negatívne ovplyvniť krátkodobú pamäť, rigidnosť myslenia, neschopnosť ovládať emócie, je potrebná psychologická liečba.

V súvislosti s úrazom došlo u žalobcu ku sťaženiu jeho spoločenského uplatnenia, ktoré spočíva v prítomnosti kostného defektu v lebečnej klenbe, došlo k poškodeniu mozgu, dôsledkom poškodenia mozgu došlo k psychickým poruchám, prítomné je poškodenie tváre, ktoré je sprevádzané funkčnými poruchami a deformitou tváre, má keloidné jazvy na tele, mal priznanú invaliditu mierneho stupňa. Následky po úraze sú trvalého charakteru. Deformácie v oblasti tváre a funkčné poruchy tváre by bolo možné zmierniť vo veku 17-18 rokov života. Operačný výkon, ktorým by bolo možné zmierniť popisované poruchy, nepovažuje za jednoduchý výkon a nemôže stanoviť jeho úspech, preto považuje daný stav v oblasti tváre a hlavy za následky trvalé a nie je predpoklad, že by v budúcnosti mohlo dôjsť k zmierneniu týchto porúch. Poškodený v dôsledku poranenia mozgu a tvárových kostí utrpel psychické poruchy, k zmierneniu ktorých doposiaľ nedošlo a aj v budúcnosti bude potrebná liečba u psychológa. Sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil na 960 bodov, a to kostný defekt v lebečnej klenbe na 60 bodov, vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy na 600 bodov, poškodenie tváre sprevádzané funkčnými poruchami a zmenami výzoru na 200 bodov a keloidné jazvy po poraneniach alebo operačných zákrokoch na 100 bodov. Poškodený utrpel úraz vo veku 12 rokov svojho života, pričom v dôsledku úrazu došlo k poraneniám, ktoré majú vplyv na jeho ďalšie vzdelávanie a zaradenie do pracovného procesu. Vzhľadom na psychické zmeny a zmeny vzhľadu, bude ovplyvňovaný aj pri výbere svojho životného partnera a uplatnenia sa v spoločnosti. Pred úrazom mal záujem o tancovanie v tanečnom krúžku, ktorý po úraze stratil, v súčasnosti hráva rekreačne volejbal. Vzhľadom na uvedené dôvody doporučil zvýšiť sadzbu pre sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok, t. j. 1920 bodov. Zdravotný stav poškodeného pre účely hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia bol ustálený koncom roka 2010. Nakoľko u poškodeného nedochádza k zhoršeniu jeho psychického zdravia, v súčasnej dobe je jeho psychický stav ustálený.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného riaditeľstva PZ, odbor kriminálnej polície, Poprad, sp. zn. ČVS: ORP-916/OVK-PP-2009, súd zistil, že uznesením zo dňa 10. 7. 2009 bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zákona pre skutok, že dňa 10. 7. 2009 okolo 14.40 hod. na lesnej ceste v Tatranskej Lomnici došlo doposiaľ nezistenou osobou k porušeniu právnych predpisov na prevádzku lesnej cesty Javorovou dolinou, následkom čoho došlo k zrážke O. Z.L., ktorý viedol kolobežku v smere od lanovej zastávky Štart do Tatranskej Lomnice, pričom vo vzdialenosti 800 metrov od stanice Štart v ostrej ľavotočivej zákrute sa čelne zrazil s oproti idúcim motorovým vozidlom zn. Citroën Xsara, ev. č. KK 846-AN, ktoré viedol M. B., v smere od Tatranskej Lomnice, v dôsledku čoho utrpel maloletý poškodený ťažké zranenia, a to edém mozgu, maxilofaciálne poranenie, zlomeninu kalvy T vľavo plášťový SH T vľavo, ruptúru ľavého laloka pečene, početné kontúzie a odreniny na končatinách, s nezistenou dobou liečenia a elektronickým meračom Dräger Alcotest bolo požitie alkoholických nápojov u vodiča M. B. vylúčené. Svedok O. G. pri výsluchu v prípravnom konaní, okrem iného, uviedol, že každý klient po prevzatí materiálu podpíše prevzatie materiálu a oboznámenie sa s prevádzkovým poriadkom. Na zabezpečenie bezpečnosti klientov je na začiatku cesty v smere od Tatranskej Lomnice v čase prevádzky, t. j. od 14.00 - 19.00 hod., tzv. regulovčik, ktorý v prípade vjazdu vozidla počas zjazdu klientov vozidlo zastaví. V deň nehody prevádzku otvorili o 14.00 hod., pred otvorením skontrolovali cestu. Regulovčik zaujal svoje miesto na začiatku cesty. Okolo 15.00 hod. regulovčik zahlásil prejazd vozidla smerom hore a následne sa dozvedel, že došlo k úrazu. V čase, keď sa dozvedel o zrážke, tak nepršalo, pršať začalo až po zrážke. Klient je poučený o tom, že na ceste alebo v jej blízkosti sa môžu nachádzať lesné stroje, že tam chodia turisti a jazdu mal prispôbiť svojim schopnostiam a okolnostiam. Svedok O. Č.I. pri výsluchu v prípravnom konaní uviedol, že v deň nehody prišiel okolo 12.00 hod., kolegovia išli skontrolovať trať a vyčistiť ju, on išiel na začiatok cesty z Tatranskej Lomnice, kde prišiel okolo 13.00 hod. Stál od rampy asi 2-3 metre. Rampa je nefunkčná, preto stojí na začiatku cesty pri nej. Zjazd sa začínal o 14.00 hod.. Prešlo niekoľko jász, ktoré prebehli v poriadku. Sedel pri rampe na stoličke, v červenej veste označenej TLD. Počul, ako prichádza vozidlo, preto sa postavil, avšak vozidlo približne na jeho úrovni prešlo okolo neho bez toho, aby zastavilo, pričom stihol ukázať rukou, aby zastavilo. Hneď volal kolegovi, že na cestu vošlo auto, ale už bolo neskoro. Nikdy pri nástupe na brigádu nepodpisoval žiadne doklady a vždy bol o činnosti, ktorú bude prevádzkovať, preškolený G.. Zákazníkov mali púšťať po skupinách, vždy, keď sa nazbierali. Žiadne časové limity nemali stanovené. Znalec O. O. U. v znaleckom posudku č. 16/2009 zo dňa 2. 9. 2009 uviedol, že žalobca pri úraze dňa 10. 7. 2009 utrpel mozgovo-lebečné poranenie - krvácanie pod tvrdý obal mozgu, opuch mozgu obojstranne, zlomeninu lebky v oblasti spánkovej kosti vľavo, krvácanie pod pavúčnicu vľavo, zlomeninu čeľuste a tvárových kostí, zlomeninu tela sánky vľavo, vykĺbenie zuba č. 11, centrálné roztrhnutie pečene III. stupňa, pomliaždenie hrudníka, pomliaždenie pľúc obojstranne s úrazovým vdýchnutím potravy do pľúc, pomliaždenie a odreniny v pravej bedrovej oblasti,

ľavého stehna, pravého predkolenia, ľavého členka, ľavej päty, ľavej ruky, pravej ruky. Bolesť, vytrpenú žalobcom pri uvedenom úraze, ohodnotil za krvácanie pod tvrdý obal mozgu vľavo na 340 bodov, za opuch mozgu na 170 bodov, zlomenú spánkovú kosť vľavo 45 bodov, krvácanie do mozgu 340 bodov, združené zlomeniny centrálna časť 150 bodov, zlomenina tela sánky 50 bodov, vyklbenie zuba 10 bodov, poranenie vnútrobrušných orgánov 80 bodov, pomliaždenie hrudnej steny ľažkého stupňa 20 bodov, stlačenie hrudníka s úrazovou asfyxiou 260 bodov, pomliaždenie bedrového kĺbu 15 bodov, pomliaždenie ľavého stehna 15 bodov, pomliaždenie pravého predkolenia 15 bodov, pomliaždenie ľavého členka 15 bodov, pomliaždenie ľavej päty 15 bodov, pomliaždenie ľavej ruky 15 bodov, pomliaždenie pravej ruky 15 bodov, spolu 1570 bodov. Znalec z odboru Doprava cestná L.. Š. Ž.Á. v znaleckom posudku č. 64/2009 zo dňa 7. 10. 2009 uviedol, že k dopravnej nehode prišlo na lesnej ceste so spevneným asfaltovým povrchom, priemernej šírky cca 3,5 metra, s nespevnenými krajinami. V okolí cesty sa nachádza nízky, kalamitou poškodený stromový porast, kríky a vysoká tráva. Vozidlo zn. Citroën sa pohybovalo v smere z Tatranskej Lomnice a v čase pred zrážkou prechádzalo priamym úsekom a následne ľavotočivým smerovým oblúkom rýchlosťou približne 35 km/h, pričom vyššiu rýchlosť jazdy v tomto úseku neumožňuje výškové a smerové vedenie komunikácie. Vozidlo sa v tomto úseku nemôže pohybovať rýchlosťou vyššou ako 40 km/h. Vodič vozidla na kolíznu situáciu reagoval vo vzdialenosti cca 14 - 24,8 metra pred miestom zastavenia a v čase cca 2,24- 3,34 sek. pred zastavením. Rýchlosť prejazdu kolobežky úsekom pred zrážkou nie je možné stanoviť s dostatočnou presnosťou, kolobežka na vozovke nezanechala žiadnu brzdnú stopu. Medzná rýchlosť vozidiel pre bezpečný prejazd uvedeným oblúkom je približne 50,14 km/h. Kolobežka sa v úseku mohla pohybovať rýchlosťou maximálne 50 km/h. V čase dopravnej nehody bolo okolie lesnej cesty porastené vysokou trávou, ktorá výrazne obmedzovala rozhľadové podmienky. Jazda na tejto komunikácii vyžaduje zvýšenú opatrnosť zo strany všetkých účastníkov. Vzhľadom na šírkové pomery cesty, obojsmerná premávka vozidiel a vzájomné míňanie sa vozidiel možné len pri prejazde minimálnou rýchlosťou, prípadne je potrebné, aby jedno z míňajúcich sa vozidiel zastavilo. Vzájomné minutie osobného vozidla Citroën a kolobežky je v úseku, vzhľadom na šírkové pomery, možné, obaja účastníci však vzájomne musia na pohyb druhého účastníka reagovať v dostatočnej vzdialenosti na to, aby dokázali prispôsobiť svoju techniku jazdy vzniknutej situácii. Vodič vozidla Citroën má za denného svetla a pri neznižovaných rozhľadových pomeroch rozhľad pred seba na nízky objekt do vzdialenosti max. 31,8 metra. Vodič vozidla Citroën na nehodovú situáciu reagoval včas a prispôsobil svoju rýchlosť jazdy rozhľadovým pomerom, nakoľko dráha, na ktorej s vozidlom zastavil, je kratšia, resp. sa rovná samotnej rozhľadovej vzdialenosti. V čase reakcie vodiča na nehodovú situáciu mal vodič vozidla rozhľad pred seba na vzdialenosť približne 23-24 metrov. K zrážke prišlo v pozdĺžnej vzdialenosti približne 0,3 metra od východiskového bodu merania v smere jazdy kolobežkára a v priečnej vzdialenosti približne 1,65 metra od ľavej strany cesty v smere jazdy vozidla Citroën. Rýchlosť jazdy vodiča vozidlom Citroën pri prejazde úsekom bola nižšia ako maximálna povolená rýchlosť v úseku určená zákonnými ustanoveniami, a teda rýchlosť jazdy je možné vzhľadom na zákonné ustanovenia vyhodnotiť ako správny prvok použitej techniky jazdy. Vodič vozidla Citroën mal možnosť zabrániť dopravnej nehode zastavením pred miestom zrážky v prípade, ak by sa v úseku pohyboval rýchlosťou max. 29 km/h. Toto zabránenie zrážke však predpokladá, že by pred miestom zrážky musel zastaviť aj samotný kolobežkár. Techniku jazdy vodiča kolobežky, s ohľadom na rýchlosť jazdy, je potrebné vyhodnotiť ako správnu. K strate jazdnej stability kolobežky prišlo následkom zásahu jej vodiča do riadenia, s najväčšou pravdepodobnosťou v dôsledku reakcie na kolíznu situáciu. V čase zrážky bol povrch vozovky mokrý, čo tiež prispelo k skoršej strate jazdnej stability kolobežky, ako by to bolo v prípade, ak by bola vozovka suchá. Vodič kolobežky mohol dopravnej nehode zabrániť v prípade, ak by sa kolobežkou sa pohyboval pri pravom okraji cesty, keďže šírkové pomery na vozovke mu to umožňovali. V takomto prípade by došlo k vzájomnému minutiu vozidla Citroën a kolobežky. Toto zabránenie nehody však predpokladá, že obaja účastníci by vozidlá viedli nízkou rýchlosťou a žiaden z nich by zároveň nestrácal nad vozidlom kontrolu. Smerové a výškové vedenie lesnej cesty, ako aj jej šírkové parametre, neumožňujú bezpečnú prevádzku dopravných prostriedkov pri obojsmernej premávke. V prípade, že na úseku je povolená jazda kolobežiek dole kopcom, z technického hľadiska a z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky by sa v protismere mala vylúčiť iná doprava. Vodič kolobežky má totiž, vzhľadom na konštrukciu kolobežky, výrazne obmedzené možnosti ovládania tohto dopravného prostriedku, hlavne v prípade zhoršených adhézných pomerov na vozovke. Pri výsluchu znalec uviedol, že šírkové usporiadanie lesnej cesty v úseku, kde prišlo k zrážke, neumožňuje vodičom viesť vozidlá celým pôdorysom v pravej polovici cesty, ale vodiči sú nútení viesť vozidlá sčasti aj v ľavej polovici vozovky, hlavne pri prejazde smerových oblúkov. Žalovaný 2) uzavrel dňa 15. 5. 2009 so Štátnymi lesmi TANAP-u zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo vykonanie lesných prác v ochrannom obvode Tatranská Lomnica, počnúc od 15. 5. 2009 do 30. 12. 2009. Žalovanému 1) bolo udelené oprávnenie

na vjazd a státie na lesných cestách a lesnom pôdnom fonde v správe a užívaní Štátnych lesov TANAP-u na obdobie od 6. 5. 2 009 do 31. 12. 2009. Tatranské lanové dráhy, a. s. požiadali dňa 1. 6. 2009 Štátny lesy TANAP-u o udelenie súhlasu na prevádzkovanie letných Fun atrakcií zo stanice Štart Javorovou cestou do Tatranskej Lomnice, v prevádzkovej dobe od 1. 6. 2009 do 1. 11. 2009, od 12.00 do 19.00 hod.. Dňa 16. 6. 2009 Štátny lesy TANAP-u udellili Tatranským lanovým dráham, a. s. súhlas, s podmienkou dodržania prevádzkovej doby od 14.00 do 19.00 hod., pričom zjazd je potrebné organizovať na celé hodiny a zabezpečiť obojsmernú reguláciu dopravy. Podľa prevádzkového poriadku pre zjazd horských kolobežiek, bod 1), pri zjazde zo stanice Štart je klient povinný jazdiť po pravej strane cesty, chodci a cyklisti majú prednosť. Podľa bodu 5) je dôležité prispôbiť rýchlosť jazdy vlastnostiam povrchu cesty a vlastným schopnostiam. Podľa bodu 15) je jazda na fun tools na vlastné riziko. Podľa bodu 16) druhá veta, v lese prebieha ťažba dreva. Podľa bodu 17) je počas jazdy potrebné dávať pozor na lesné mechanizmy a rešpektovať pokyny pracovníkov ŠL TANAP-u. Zákonný zástupca žalobcu dňa 10. 7. 2009 potvrdil na lístku číslo 004659, že zodpovedá za zapožičanú športovú výstroj, pričom v uvedenom lístku je uvedené, že jazda je na vlastné riziko a potvrdzuje, že bol oboznámený s prevádzkovým poriadkom. V správe Štátnych lesov TANAP-u zo dňa 13. 7. 2009, vypracovanej vedúcim ochranného obvodu, je, okrem iného, konštatované, že prevádzkovatelia kolobežkovej atrakcie boli už pred udalosťou viackrát upozorňovaní na porušovanie podmienok dohody, a to púšťanie kolobežkárov mimo povolených časov, začiatok dennej prevádzky pred 14.00 hod., často už v doobedňajších hodinách, neprítomnosť predjazdca, neprítomnosť hliadky na vstupe pri rampe. Uznesením zo dňa 5. 10. 2010, v spojení s uznesením Okresnej prokuratúry Poprad zo dňa 16. 12. 2010, sp. zn. 2Pv/627/29-25, bolo trestné stíhanie zastavené, nakoľko skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Podľa § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa § 96 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa § 96 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatia návrhu.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd konanie v časti o zaplatenie bolestného vo výške 3.898,60 eura a o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.817,60 eura zastavil, nakoľko žalobca vzal v uvedenej časti podanú žalobu späť, pričom uvedený dispozitívny úkon mu prislúchal. Žalobca podaním, doručeným súdu dňa 17. 4. 2015, navrhol, aby žalovaným bolo uložené zaplatiť mu 69.552,60 eura, z toho z titulu náhrady za bolesť 27.907,80 eura a za sťaženie spoločného uplatnenia 41.644,80 eura (27.763,20 eura zvýšených o 50 %), pričom návrh označil ako správne znenie petitu. Keďže žalobca uvedeným podaním žiadal menej, než bolo predmetom konania na základe uznesenia o pripustení zmeny žaloby zo dňa 30. 3. 2015, a to v časti bolestného o 3.898,60 eura (keďže predmetom konania bol nárok na zaplatenie bolestného vo výške 31.806,40 eura) a v časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 5.817,60 eura (keďže podaním zo dňa 16. 3. 2015 navrhol priznať náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 47.462,40 eura), súd, podľa obsahu, posúdil podanie ako čiastočné späťvzatie žaloby. Žalovaní 1) a 2), ako aj vedľajší účastník na strane žalovaného 2), s uvedeným čiastočným späťvzatím žaloby súhlasili. Vedľajší účastník na strane žalovaného 1) nevzniesol voči späťvzatiu žaloby v časti žiadne výhrady a neuviedol žiadne vážne dôvody pre nezastavenie konania.

Podľa § 420 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 25 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, v znení účinnom do 30. 6. 2014, lesné cesty je oprávnený využívať každý, kto ich potrebuje na hospodárenie v lesoch alebo na zabezpečovanie starostlivosti o dotknuté územie a o stavby a zariadenia na tomto území, a to po dohode s ich vlastníkom, správcom alebo so združením podľa § 51 ods. 2 o výške a o spôsobe úhrady za ich využívanie.

Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 444 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“), náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov.

Náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 v I. a III. časti.

Podľa § 4 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z. z., náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 437/2004 Z. z., pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

V prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, 4) môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

Podľa opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 21/2010 Z. z. o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2010, výška náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod v roku 2010 predstavuje 14,89 eura.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Podľa § 112 prvá veta Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd vyhovel žalobe žalobcu vo vzťahu k žalovanému 1), a to v časti, uvedenej vo výroku rozsudku, nakoľko v uvedenej časti mal preukázanú jej dôvodnosť. Žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená na zdraví pri zrážke s motorovým vozidlom žalovaného 2), a to náhrady za bolesť vo výške 27.907,80 eura a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 27.763,20 eura, zvýšenej o 50 %, t. j. 41.644,80 eura. Na úvod je potrebné uviesť, že žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady bolestného vo výške 22.702,20 eura tak, ako bola vyčíslená v znaleckom posudku, vypracovanom v trestnom konaní O.. U., ako aj náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, zvýšenej o 50 %, vo výške určenej znaleckým posudkom. Žalovaný 1) a vedľajší účastník na strane žalovaného 2) namietali riadne uplatnenie nároku v časti náhrady za bolesť vytrpenú po prevoze žalobcu do miesta bydliska (ďalej len „následné bolestné“) a náhrady na sťaženie spoločenského uplatnenia na súde včas a z uvedeného dôvodu považovali nároky v tejto časti za premlčané. Súd premlčanie uvedených nárokov preukázané nemal. Nárok na následné bolestné a nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia boli uplatnené včas, nakoľko nárok na následné bolestné bol uplatnený na súde dňa 12. 6. 2012 a nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podanou žalobou dňa 7. 7. 2011, t. j. v rámci plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od ustálenia zdravotného stavu žalobcu, t. j. od novembra 2010. Pokiaľ aj výška uplatnených nárokov nebola v žalobe, resp. v podaní zo dňa 12. 6. 2012, uvedená konkrétnou sumou a bola žalobcom doplnená až následne, po vykonaní znaleckého dokazovania, jednalo sa len o doplnenie žaloby (neúplného podania). Podľa ustálenej judikatúry, k spočívaniu plynutia premlčacej doby dochádza aj v prípade neúplného podania, podaného na súde, pokiaľ žalobca v začatom konaní riadne pokračuje. Pokiaľ teda je žaloba neúplná, ide napriek tomu o žalobu, ktorá vyvoláva spočívanie premlčacej doby. Vady žaloby je však potrebné odstrániť, nakoľko k spočívaniu premlčacej doby dochádza len vtedy, ak žalobca v konaní riadne pokračuje. K spočívaniu premlčacej doby by preto nedošlo, ak by žalobca v konaní riadne nepokračoval, pokiaľ by svoje podanie neopravil alebo nedoplnil. Žalobca však svoj nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia a následného bolestného v žalobe, resp. podaní zo dňa 12. 6. 2012 riadne označil tak, že bolo nepochybné, akého nároku sa voči žalovaným domáha a na základe akých právnych a skutkových dôvodov, už v žalobe žiadal, aby na zistenie konkrétnej výšky bodového ohodnotenia následného bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo nariadené znalecké dokazovanie a v konaní riadne pokračoval, keď bezodkladne po doručení znaleckého posudku doplnil žalobu o konkrétnu výšku žalovaných nárokov. Podanie žalobcu zo dňa 16. 3. 2015 nepredstavovalo uplatnenie nároku na súde, ale len doplnenie neúplnej žaloby. Navyše, vznesenie námietky premlčania, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, súd považoval za rozporné s dobrými mravmi. Uplatnenie námietky premlčania je zákonným inštitútom, teda zásadne neodporuje dobrým mravom. V ojedinelých prípadoch však vznesenie námietky premlčania môže mať za následok neprimerane tvrdý postih v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré žalobca svoje právo včas neuplatnil. Je potrebné uviesť, že žalobca bol v čase vzniku škody na zdraví, ako aj v čase podania žaloby na súd, maloletým dieťaťom, ktoré sa v súvislosti so spôsobenou škodou na zdraví podrobovalo opakovane operáciám v mieste svojho bydliska, absolvovalo rehabilitácie a začleňovalo sa do predchádzajúceho spôsobu života. Preto by bolo v rozpore s akoukoľvek požiadavkou spravodlivosti od neho žiadať, aby v čase, keď podstupoval opakovanú liečbu, pri ktorej opätovne vytrpel ďalšie bolesti, sa, za účelom vyhotovenia znaleckého posudku, dostavil na územie Slovenskej republiky. Vyhotovenie znaleckého posudku v mieste bydliska žalobcu by, z dôvodu rozdielnosti právnych úprav, bolo absolútne neúčelné a nehospodárne, nakoľko

by nemohlo slúžiť ako podklad pre rozhodnutie v konaní. Pokiaľ by bol žalobca uviedol do žaloby, z dôvodu presnej konkretizácie, akúkoľvek sumu, najmä z hľadiska následného rozhodovania o náhrade trov konania, by to bolo opätovne rozporné s dobrými mravmi, nakoľko od žalobcu nebolo možné spravodlivo žiadať, aby bez príslušného odborného posúdenia kvantifikoval svoj nárok na bolestné, resp. sťaženie spoločenského uplatnenia.

Predpokladmi vzniku zodpovednostného právneho vzťahu za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie, pričom občiansko-právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z prezumpcie nedbanlivostného zavinenia (teda nedbanlivostné zavinenie sa predpokladá). Súd mal v konaní vo vzťahu k žalovanému 1) preukázané splnenie všetkých atribútov vzniku zodpovednostného právneho vzťahu zo zodpovednosti za škodu. Z výpisu z obchodného registra žalovaného 1) mal súd preukázané, že je univerzálnym právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Tatranské lanové dráhy, a. s., ktorá zanikla zlúčením so žalovaným 1), čím prešli všetky práva a povinnosti z Tatranských lanových dráh, a. s. na žalovaného 1). Obchodná spoločnosť Tatranské lanové dráhy, a. s. bola prevádzkovateľom letných atrakcií, vrátane jász kolobežkou, v Tatranskej Lomnici, v období od 1. 6. do 1. 11. 2009. Atrakcie boli prevádzkované na lesnej ceste, v správe Štátnych lesov TANAP-u, ktoré komunikáciu poskytli na základe zmluvy zo dňa 18. 8. 2008 do užívania právneho predchodcovi žalovaného 1), pričom súhlas s prevádzkovaním letných atrakcií, vrátane podmienok ich prevádzkovania, udelili Štátne lesy TANAP-u dňa 16. 6. 2009. Právny predchodca žalovaného 1) vydal prevádzkový poriadok a interný pokyn, ktoré podrobne upravovali podmienky prevádzkovania letných atrakcií a povinnosti zúčastnených osôb (klientov, zamestnancov právneho predchodcu žalovaného 1)). Interný pokyn obsahoval aj podrobné vymedzenie a popis spôsobu zabezpečenia cesty proti vjazdu motorových vozidiel. Cesta mala byť počas celej prevádzky atrakcií zabezpečená rampou, obsluhu ktorej mal zabezpečovať zamestnanec právneho predchodcu žalovaného 1) (regulovčik). Atrakcie mali byť vykonávané v organizovaných zjazdoch, v pracovných dňoch od 12.00 hod. do 16.00 hod. v hodinových intervaloch s predjazdom a od 16,30 hod. do 19.00 hod. nepretržite bez predjazdca. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že právny predchodca žalovaného 1) porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je každý povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku, na prírode a životnom prostredí. Uvedené zákonné ustanovenie ukladá každej osobe povinnosť zachovávať vždy taký stupeň opatrnosti, ktorý možno od nej, vzhľadom na konkrétnu časovú a miestnu situáciu, rozumne požadovať, a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo aspoň čo najviac znížiť riziko vzniku škôd na živote, zdraví, či majetku. Jedná sa o tzv. generálnu prevenciu, ktorá zaťažuje každého účastníka občianskoprávných vzťahov. Právny predchodca žalovaného 1) v rozpore so všeobecnou prevenčnou povinnosťou, ako aj v rozpore s vlastným interným predpisom a podmienkami prevádzkovania atrakcií, uvedenými v súhlase správcu cesty, nevykonával primerané a dostatočné opatrenia na zabránenie vjazdu motorových vozidiel na cestu, na ktorej prevádzkoval letné atrakcie a nezabezpečil organizáciu uvedených atrakcií spôsobom, určeným v internom pokyne a podmienkach prevádzkovania atrakcií, uvedených v súhlase správcu cesty, v dôsledku čoho došlo k vjazdu žalovaného 2) na cestu a zrážke so žalobcom, ktorý vykonával jazdu na kolobežke. Rampa, ktorá mala byť počas celej prevádzky letných atrakcií uzavretá, bolo v deň úrazu žalobcu otvorená, čo bolo preukázané výpoveďami zákonného zástupcu žalobcu, žalovaného 2), ako aj svedka Č., ktorý v uvedený deň vykonával funkciu regulovčika pri vjazde. Žalovaný 2) dokonca tvrdil, že hoci v deň nehody prešiel vjazdom na cestu viackrát, pri rampe nevidel žiadneho zamestnanca, ktorý by bol za jej obsluhu, resp. za vjazd vozidiel na cestu, zodpovedný. Je nepochybné, že pokiaľ právny predchodca žalovaného 1) prevádzkoval letné atrakcie, bol povinný, a to vzhľadom na charakter cesty, na ktorej atrakcie prevádzkoval, jej šírku, kvalitu povrchu, rozhládové pomery, prebiehajúce lesné práce, zabezpečiť cestu proti vjazdu motorových vozidiel. Aj znalec L.. Ž. v trestnom konaní konštatoval, že, vzhľadom na technický stav cesty je táto úplne nevhodná na prevádzkovanie atrakcií (kolobežiek) pri súčasnom pohybe motorových vozidiel. Cesta je široká priemerne 3,5 metra, čo neumožňuje plynulé vyhýbanie sa dvoch účastníkov cestnej premávky pri obojsmernej premávke. Navyše, krajnice cesty sú nespevnené, čo vylučuje jazdu úplne pri krajnici, okolie cesty bolo porastené vysokou trávou, ktorá zabraňovala rozhládu pri jazde. Právny predchodca žalovaného 1) mal a mohol predpokladať, že v prípade, ak nebude vjazd na cestu zabezpečený mechanicky, pevnou zábranou (rampou), môže dôjsť k vjazdu motorového vozidla, a to aj napriek tomu, že vjazd bol označený zákazovou značkou a umožňoval vjazd vozidiel len s povolením Štátnych lesov TANAP-u. Navyše, právny predchodca žalovaného 1) nevykonával jazdy v súlade s určeným spôsobom ich organizácie v internom pokyne, ani s podmienkami prevádzkovania uvedenými správcom cesty v súhlase zo dňa 16. 6. 2009, keďže jazdy neorganizoval

na celé hodiny a v čase do 16,00 hod. s predjazdcom. Uvedená skutočnosť vyplynula tak z výpovede svedka Č., ako aj z obsahu vyšetrovacieho spisu, výpovede žalobcu a jeho zákonného zástupcu. Hoci žalobca absolvoval 2 zjazdy, v čase pred 16,30 hod., ani jedenkrát s ním nešiel predjazdec, ani jedenkrát sa zjazd nerealizoval v celej hodine. Svedok Č. uviedol, že zjazdy sa realizovali podľa toho, ako sa nazbierali klienti, čo vyplynulo aj z výpovedí ďalších svedkov v trestnom konaní. Skutočnosť, že sa nejednalo o ojedinelý spôsob prevádzkovania atrakcií, vyplynula aj zo správy Štátnych lesov TANAP-u, podľa ktorej prevádzkovateľ atrakcií bol viackrát upozorňovaný na porušovanie podmienok dohody, a to púšťanie kolobežkárov mimo povolených časov, začiatok dennej prevádzky pred 14.00 hod., často už v doobedňajších hodinách, neprítomnosť predjazdca, neprítomnosť hliadky na vstupe pri rampe. V čase, keď došlo k úrazu žalobcu, navyše, začínalo mrholiť, čo mal súd preukázané výpoveďami svedkov v trestnom konaní, žalovaného 2), aj zákonného zástupcu žalobcu, v dôsledku čoho bola vozovka mokrá. Znalec L. Ž. ustálil ako jednu z príčin straty jazdnej stability žalobcu práve mokrú vozovku. Právny predchodca žalovaného 1) napriek uvedenej skutočnosti prevádzkovanie atrakcií nepozastavil, čím taktiež porušil všeobecnú prevenčnú povinnosť. Právny predchodca žalovaného 1) mal a mohol predpokladať, že mrholenie, resp. dážď a s tým súvisiaca mokrá vozovka, môžu sťažiť ovládanie kolobežiek, viesť k šmyku a následne aj k vzniku škôd na zdraví, resp. majetku. Napokon súd uvádza, že za zavinené konanie právnickej osoby sa považuje zavinené konanie jej štatutárneho orgánu ako aj osôb, ktoré na výkon svojej činnosti použili, t. j. aj zamestnancov. Právnická osoba teda zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená osobami, ktoré použila pri svojej činnosti, ak ku škode došlo pri činnosti právnickej osoby. Keďže ku vzniku škody na zdraví žalobcu došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania zamestnancov právneho predchodcu žalovaného 1), pri výkone činnosti-prevádzkovaní letných atrakcií, vznikla zodpovednosť za škodu právnenmu predchodcovi žalovaného 1).

Súd mal v konaní preukázaný aj vznik škody (ujmy) na zdraví na strane žalobcu, ktorej výška bola určená znaleckými posudkami O.. U. v trestnom konaní a O.. H. v rámci občianskeho súdneho konania. Pri škode na zdraví sa odškodňujú najmä bolesti, ktoré vytrpel poškodený v súvislosti s poškodením zdravia. Bolesťou sa rozumie ujma spôsobená poškodením zdravia, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, a to nielen fyzická, ale aj psychická bolesť, ktorú v súvislosti so spôsobeným poškodením zdravia poškodený vytrpel. Za spôsobenú bolesť sa považuje aj bolesť spôsobená pri následnej rehabilitačnej starostlivosti. Náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo. Pri ustálení výšky škody súd vychádzal zo znaleckého posudku, vypracovaného O.. U. v trestnom konaní, keďže na základe uvedeného posudku si žalobca vyčíslil a uplatnil nárok podanou žalobou. Nárok na náhradu bolestného (bez následného bolestného) vo výške 22.702,20 eura, súd považoval za uplatnený riadne a včas. Preto priznal žalobcovi náhradu za vytrpenú bolesť na území Slovenskej republiky v rozsahu 1560 bodov, čo pri výške hodnoty bodu, uplatnenej žalobcom pre rok 2009 (hoci nárok na náhradu škody vznikol v roku 2010, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu, súd nemohol rozhodnúť nad rámec uplatneného nároku) v sume 14,46 eura, činí 22.557,60 eura, a to za krvácanie pod tvrdý obal mozgu vľavo 340 bodov, za opuch mozgu 170 bodov, zlomeninu spánkovej kosti vľavo 35 bodov, krvácanie do mozgu 340 bodov, združené zlomeniny centrálna časť 150 bodov, zlomeninu tela sánky 50 bodov, vyklíbenie zuba 10 bodov, poranenie vnútrobrušných orgánov 80 bodov, pomliaždenie hrudnej steny ťažkého stupňa 20 bodov, stlačenie hrudníka s úrazovou asfyxiou 260 bodov, pomliaždenie bedrového kĺbu 15 bodov, pomliaždenie ľavého stehna 15 bodov, pomliaždenie pravého predkolenia 15 bodov, pomliaždenie ľavého členka 15 bodov, pomliaždenie ľavej päty 15 bodov, pomliaždenie ľavej ruky 15 bodov, pomliaždenie pravej ruky 15 bodov. Súd však mal za to, že znalec, pravdepodobne nedopatrením, ocenil v znaleckom posudku namiesto položky 10a zlomenina spánkovej kosti vľavo položku 9a, v dôsledku čoho nesprávne priradil uvedenej položke body (namiesto maximálnych 35 bodov priradil 45 bodov). Súd preto za položku 10a priznal 35 bodov. Súd mal taktiež preukázanú výšku bolestného za bolesť, ktorú vytrpel žalobca následne, v súvislosti s liečbou v Litve, ktorá bola ohodnotená znaleckým posudkom O.. H. na 225 bodov a vyčíslená v znaleckom posudku. Preto súd priznal žalobcovi aj následné bolestné za 225 bodov, čo pri hodnote bodu, uplatnenej žalobcom v sume 14,46 eura, činí 3.253,50 eura, a to za operačný zákrok, kranioplastiku 100 bodov, doplnenie kranioplastiky s aplikáciou cementu 85 bodov, odstránenie kovovej dlahy z tváre 10 bodov a predĺženie okohybného svalu na ľavom oku 30 bodov. Spolu súd priznal žalobcovi bolestné vo výške 25.811,10 eura. Pokiaľ vedľajší účastník na strane žalovaného 2) namietal jednotlivé položky, ohodnotené v znaleckých posudkoch O.. U.Š. V. O.. H., súd uvádza, že rozdielne ohodnotenie bolo len v 3 položkách, odhliadnuc od nesprávne ohodnotenej položky 10a (224 pomliaždenie mozgu, 78 stlačenie hrudníka s úrazovou asfyxiou a 227 krvácanie vnútrolebečné), pričom O.. U. síce ohodnotil bodovo uvedené položky vyššie, avšak O.. H. navrhol v týchto položkách, z dôvodu vyžadovania operačného zákroku, resp. vytrpenej bolesti, bodové

ohodnotenie zvýšiť na dvojnásobok resp. o polovicu, čím ich ohodnotil vo vyššej výške ako O.. U.. V časti bolestného za bolesť vytrpenú na území Slovenskej republiky, v ktorej prevyšovalo bodové ohodnotenie O.. H. bodové ohodnotenie O.. U., t. j. vo výške 145 bodov čo predstavuje 2.096,70 eura, súd považoval uplatnený nárok za premlčaný, pričom tak žalovaný 1), ako aj vedľajší účastník na strane žalovaného 2), vzniesli námietku premlčania. Dĺžka premlčacej doby v prípade nároku na náhradu škody na zdraví je dvojročná subjektívna, pričom plynie odo dňa, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu poškodeného tak, aby bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti. Keďže objektívne došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu v novembri 2010, pričom bolestné, vytrpené v Slovenskej republike, bolo uplatnené riadne konkretizáciou sumy žalobou dňa 7. 7. 2011, bolestné, uplatnené nad rámec uvedený v žalobe (podľa znaleckého posudku vypracovaného O.. H.) bolo uplatnené až dňa 16. 3. 2015, t. j. po uplynutí zákonnej dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, v uvedenej časti súd podanú žalobu zamietol pre premlčanie žalovaného nároku.

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje náhradu za trvalé následky vyvolané poškodením zdravia, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosť poškodeného uplatniť sa v ďalšom živote, a to v osobnom, pracovnom, pri trávení voľného času a pod. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia teda predstavuje jednorazové odškodnenie nemajetkovej ujmy, spočívajúcej v zhoršení kvality života. Zo znaleckého posudku O.. H. mal súd jednoznačne preukázané, že v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu došlo k trvalým následkom na jeho zdraví, spočívajúcich v prítomnosti kostného defektu v lebečnej klenbe, v dôsledku poškodenia mozgu v prejavoch psychických porúch, poškodení tváre, ktoré je sprevádzané funkčnými poruchami a deformitou tváre, prítomnosti keloidných jaziev na tele. Bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia mal súd preukázané zo znaleckého posudku O.. H. o výške 960 bodov, a to kostný defekt v lebečnej klenbe 60 bodov, vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy 600 bodov, poškodenie tváre sprevádzané funkčnými poruchami a zmenami výzoru 200 bodov a keloidné jazvy po poraneniach alebo operačných zákrokoch 100 bodov, ktoré znalec doporučil zvýšiť na dvojnásobok, t. j. 1920 bodov, čo pri hodnote bodu, uplatnenej žalobcom v sume 14,46 eura, činí 27.763,20 eura. Súd mal preukázanú aj dôvodnosť zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, a to o 30 %. Súd nepovažoval za dôvodné zvýšiť sťaženie spoločenského uplatnenia o žalobcom navrhovaných 50 %, prihliadajúc ku všetkým okolnostiam prípadu, najmä ku skutočnosti, že znalec už priamo pri bodovom ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia zdvojnásobil bodové ohodnotenie. Súd tiež prihliadol k tomu, že 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje maximálne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré prichádza do úvahy pri najťažších stavoch poškodeného, keď poškodený je trvalo pripútaný na lôžko, trvalo odkázaný vo všetkých alebo väčšine samoobslužných činností na pomoc tretích osôb, trvalo vyradený z akýchkoľvek pracovných, spoločenských, voľnočasových aktivít. Súd mal za dôvodné priznanie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, prihliadajúc najmä ku skutočnosti, že žalobcovi bola priznaná invalidita, pričom sa jednalo o mierny stupeň invalidity. Okolnosti prípadu však napriek uvedenej skutočnosti odôvodňovali zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, prihliadajúc najmä k veku žalobcu, v ktorom došlo k poškodeniu zdravia. Žalobca bol v čase úrazu maloletým dieťaťom a v dôsledku poškodenia zdravia je poznačený jeho ďalší život minimálne na mnohé roky, ak nie trvalo. V dôsledku poškodenia zdravia žalobca nemôže žiť doterajším spôsobom života, najmä vykonávať aktivity primerané svojmu veku. Žalobca sa musel vzdať výkonu voľnočasovej aktivity (tancovania), v ktorej dosahoval veľmi dobré výsledky, a to aj na medzinárodnej úrovni. U žalobcu sa prejavujú poruchy učenia, poruchy sústredenia, časté bolesti hlavy, nervozita. Stav žalobcu v súčasnosti vyžaduje pravidelnú psychologickú intervenciu. Je potrebné uviesť, že spôsobený úraz má dopad taktiež na možnosti pracovného uplatnenia žalobcu, pričom súd prihliadol k veku žalobcu, keďže inak by dôsledky poškodenia zdravia v rámci štúdia, resp. pracovného uplatnenia pociťovala osoba blízko dôchodkového veku, resp. v dôchodkovom veku ako osoba, ktorá sa len mala pripravovať na budúce povolanie a začať pracovať. Taktiež súd zohľadnil skutočnosť, že poškodenie zdravia sa prejavilo aj vo vzhľade žalobcu, v súvislosti s čím nepochybne má sťažené nadväzovanie nových kontaktov, nadväzovanie citových vzťahov.

Súd mal taktiež v konaní preukázanú príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti právnym predchodcom žalovaného 1) a vznikom škody na zdraví žalobcu, keďže nebyť porušenia právnej povinnosti právneho predchodcu žalovaného 1) v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka a podmienok prevádzkovania letných atrakcií upravených v internom pokyne a súhlase správcu cesty na prevádzkovanie atrakcií, by ku škode na zdraví žalobcu nedošlo. Ak by totiž právny predchodca žalovaného 1) neporušil vyššie uvedené povinnosti a zabezpečil lesnú cestu, na ktorej prevádzkoval

letné atrakcie, dostatočným a primeraným spôsobom proti vjazdu motorových vozidiel a súčasne letné atrakcie prevádzkoval v súlade s interným pokynom a podmienkami súhlasu správcu cesty, nedošlo by k vjazdu motorového vozidla žalovaného 2) na lesnú cestu, jeho následnej zrážke so žalobcom a tým k vzniku škody na zdraví žalobcu.

Súd nemal v konaní preukázané zavinenie, ani spoluzavinenie vzniku škody zo strany žalobcu. Žalovaný 1) ako aj vedľajší účastník na strane žalovaného 2) poukazovali na skutočnosť, že žalobca mohol škodu zabrániť, ak by bol jazdil pri pravom okraji vozovky. Je nepochybné, že z prevádzkového poriadku atrakcií vyplýva, že povinnosťou klientov bolo jazdiť pri pravej strane vozovky. Aj zo znaleckého posudku L.. Ž. vyplynulo, že k zabráneniu nehody mohlo dôjsť vtedy, ak by bol žalobca jazdil pri pravom okraji vozovky, kedy sa mohol stretnúť so žalovaným 2) vyhnúť. Z výsledkov dokazovania, a to ani zo znaleckého posudku L.. Ž., však nevyplynulo, že by žalobca nejazdil v pravej strane vozovky. Samotné miesto zrážky bolo v strede vozovky. Vzhľadom na technický stav cesty (keď v znaleckom posudku znalec konštatoval, že cesta nemala spevnené krajnice, slúžila na ťažbu dreva, čomu zodpovedal aj jej technický stav) nebolo možné požadovať od žalobcu, aby jazdil úplne pri vonkajšom okraji vozovky. Navyše, k zabráneniu zrážke by v uvedenom prípade došlo len vtedy, ak by obaja účastníci viedli vozidlá nízkou rýchlosťou a žiaden z nich by nestratil kontrolu nad riadením vozidla. Zo znaleckého posudku L.. Ž. taktiež vyplynulo, že žalobca pred nehodou jazdil primeranou rýchlosťou stavu vozovky a okolnostiam zjazdu, teda neporušil povinnosť pokiaľ ide o rýchlosť a prispôbenie jazdy svojím schopnostiam a okolnostiam v premávke. Navyše, žalobca nepredpokladal pohyb vozidiel po ceste, a to vzhľadom na dopravnú značku, umiestnenú pri vjazde na cestu, ako aj skúsenosti z predchádzajúcej jazdy. Pokiaľ aj poukazoval žalovaný 1) na skutočnosť, že zákonný zástupca žalobcu bol v prevádzkovom poriadku poučený o pohybe vozidiel na ceste, uvedená skutočnosť v konaní preukázaná nebola. V prevádzkovom poriadku síce bolo uvedené, že v lese prebieha ťažba dreva, z uvedeného poučenia však nevyplyva, že po ceste sa budú pohybovať motorové vozidlá. Súd pri posudzovaní zavinenia žalobcu ako poškodeného prihliadol aj k jeho veku, keď v čase nehody bol dieťaťom vo veku 12 rokov, teda primerane tomu aj vyhodnotil situáciu a reagoval na kolíznu situáciu, keď v protismere zbadal náhle motorové vozidlo, ktorého pohyb na ceste nepredpokladal, v dôsledku čoho došlo k zrážke s motorovým vozidlom.

Na základe uvedených skutočností súd uložil žalovanému 1) povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody spôsobenej na zdraví v celkovej výške 61.903,26 eura, pozostávajúcu z náhrady za vytrpenú bolesť vo výške 25.811,10 eura a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, zvýšenej o 30 %, vo výške 36.092,16 eura.

Súd žalobu voči žalovanému 2) zamietol, nakoľko mal u neho preukázané liberačné dôvody v zmysle ustanovenia § 428 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2) by za škodu spôsobenú žalobcovi zodpovedal v zmysle § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako prevádzateľ motorového vozidla. Uvedená zodpovednosť za škodu je zodpovednosťou objektívnou, teda nevyžaduje porušenie právnej povinnosti, ani zavinenie. Na vznik zodpovednostného právneho vzťahu sa vyžaduje len preukázanie skutočnosti, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla. Zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nemôže prevádzateľ zbaviť vtedy, ak škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa môže zodpovednosti zbaviť len ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Súd mal v konaní preukázané, že škoda na zdraví, spôsobená žalobcovi, nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, t. j. v súvislosti s organizáciou dopravy, technickými parametrami dopravného prostriedku a ľuďmi, ktorí sa podieľajú na prevádzke dopravného prostriedku. Súd mal preukázané, že žalovaný 2) vynaložil všetko úsilie, ktoré bolo možné za daných podmienok vyvinúť, aby sa zabránilo vzniku škody. Zo znaleckého posudku L.. Ž. vyplynulo, že žalovaný 2) viedol motorové vozidlo nižšou ako maximálnou rýchlosťou, prispôbil jazdu motorového vozidla stavu vozovky, pričom po zistení kolíznej situácie zastavil vozidlo na vzdialenosť kratšiu ako mal rozhľad. Aj znalec vyhodnotil spôsob jazdy žalovaného 2) ako súladný s právnymi predpismi o premávke na pozemných komunikáciách. Žalovaný 2) viedol vozidlo po svojej strane vozovky, mal povolenie na vjazd na lesnú cestu, vydané Štátnymi lesmi TANAP-u, pričom nemohol predpokladať, že žalobca, v dôsledku zaregistrovania kolíznej situácie, stratí jazdnú stabilitu a dôjde k zrážke s jeho motorovým vozidlom. Bezprostrednou príčinou vzniku škody teda bola iná okolnosť, ktorú nemohol žalovaný 2) objektívne predvídať, a tým škodu zabrániť. Žalovaný 2) síce mal vedomosť o pohybe kolobežkárov, cyklistov a turistov na lesnej ceste, nemohol však predvídať, že dôjde k náhlej zrážke s kolobežkárom, v dôsledku straty jazdnej stability kolobežkára ako reakcie na kolíznu situáciu. V tomto prípade žalobca

predstavoval náhlu prekážku v premávke, pričom zrážke žalovaný 2) nemohol zabrániť. Podľa výsledkov znaleckého dokazovania zrážke mohol zabrániť len vtedy, ak by išiel rýchlosťou 29 km/h, ktorá však predstavovala podstatne nižšiu rýchlosť, ako povolenú rýchlosť v danom úseku, pričom k zabráneniu zrážke by došlo len za predpokladu súčasného zastavenia žalobcu.

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V súlade s citovaným zákonným ustanovením si súd vyhradil rozhodnutie o trovách konania a o trovách štátu na samostatné rozhodnutie, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, vzhľadom na pluralitu subjektov v konaní, pluralitu uplatnených nárokov a z toho vyplývajúcu zložitost' rozhodnutia o náhrade trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Liptovský Mikuláš na Krajský súd v Žiline v piatich vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.